

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

8 de julio - 8. julija 1993

LETO (AÑO) LII (46)
Štev. (Nº) 25-26

PROF. TINE VIVOD

Ob drugi obletnici slovenske državnosti

BITI

Vsak narod ima svojo zgodovino, doživlja dobe in stoletja na svoj način, dobi pečat in vlogo, kraj in smisel, pot, katero bo moral sam prehoditi, včasih trnjevo stezo, včasih široko in gladko pot. Nič ni v zgodovini slučajnega. Morda za nas na prvi pogled nerazumljivo se po letih izkaže kot edino modro, smiselno in dobro.

Vsak narod ima svojo besedo; mi, Slovenci, slovensko besedo. V slovenski besedi je naš narod pel in jokal. Kristus se nam je razodel v naši domači, slovenski besedi; v naši domači slovenski besedi smo ga slavili, ga prosili pomoči, njegova beseda je oblikovala slovensko kulturo, slovensko zgodovino. V molitvi je postajala naša slovenska beseda plemenitejša, izraznejša, polnejša, bolj živa, postajala je tudi evropska beseda. Z njo smo oblikovali svoja prijateljstva, z njo smo si dajali moč v hudih dneh, z njo smo si izmolili svoj obstoj. Bog sam jo je sprejel in se ji nasmehnil. Z njo smo povedali, da hočemo biti.

V svoji zgodovini smo bili zato, ali prav zato, ker smo bili kristjani. Nismo imeli mnogo, toda živeli smo pošteno, vztrajno, pogumno življenje. To pa je vse. Živeli smo vrednote. In s temi vrednotami oblikovali svojo skupnost, ki je vedno bolj postajala zavestna slovenska narodna skupnost. In zavedli smo se, spoznali smo, da je tudi slovenska narodna skupnost vrednota.

Ali ni prav to veličina, čudež slovenske zgodovine, da smo malo imeli, bili pa veliki, to se pravi bili močni, pogumni, hoteli smo prav živeti in vedeli smo, kaj je prav. Zato smo obstali. Zaradi kakovosti.

To je sporočilo danes nam vsem. Hočemo še naprej biti, biti močni, pogumno biti. Tudi s plebiscitom smo dokazali, da hočemo biti. Biti je več kot imeti. To velja

tudi za narode, čeprav jih pogostoma merimo le po moči, bogastvu njihovih držav. Res, države se tako pogosto postavljajo za gospodarje nad narodi, toda če so narodi močni, propade država, ne narodi. Biti suveren je več kot imeti suverenost. Biti močan je več kot imeti moč. Biti kristjan je več kot imeti resnico. Človek, ki se postavlja za gospodarja nad resnico, jo končno pusti ob strani, ker je ne more obvladati. In ker jo hoče, postane njegovo merilo moč, moč nad drugim, sam pa postane šibak, se sesipa, kot se je sesula moč oblasti komunizma.

Za nami je plebiscit, praznik slovenske zgodovine. Slovenski narod je pokazal — pokazali smo —, da hočemo znova potrditi svoj vstop v zgodovino, postati enakopraven in upoštevan del evropske zgodovine. Da bo njegovo — slovensko ime — zapisano, znano in sprejeto od vsch, da bo živelo vse do „novega neba in nove zemlje“, kjer si naš Alojz Rebula ne more predstavljati srečne človeške skupnosti brez navzočnosti slovenskega naroda.

Tudi slovenski narod je v blodnjah zadnjih let zamotal svojo zgodovino, zavrgel svoje preroke, ki so mu kazali pot, ki so ga ustvarjali, porinil v geto svojo Cerkev, ki ga je formirala, tudi svojega Trubarja in Prešerna je častil le z ustnicami. Plebiscit je centralni dogodek slovenske zgodovine. Postavil nas je — tako — pred zahtevne in odgovorne naloge. Tako kot je Kristus stopil v zgodovino v „polnost časov“ za časa cesarja Avgusta, stopil v določen narod, kot Davidov sin, dedič in dopolnilnik judovskih prerokov, zavezan njihovi postavi, sprejel svojo zgodovino in preroke, ničesar zavrgel, in vendar naredil vse novo, tako smo sedaj Slovenci postavljeni v „polnost časov“ na koncu drugega tisočletja.

Nad. na 3. str.

Informacije iz Slovenije št. 32

1. Duhove v parlamentu buri vprašanje interpelacije pravosodnemu ministru Mihi Kozincu (LDS). Ker so poslanci Združene liste (ZL se je preimenovala v Združeno listo socialnih demokratov) in liberalnih demoratorov izglasovali, da se točka umakne z dnevnega reda, so poslanci Demokratov, Samostojne poslanske skupine in Slovenske ljudske stranke blokirali delo v parlamentu s tem, ko so zapustili dvorano. Po začasnem poslovniku (nov poslovnik še ni izglasovan) namreč zasedanje ni mogoče, v kolikor ni iz vsake izmed poslanskih skupin prisoten vsaj po en poslanec. Interpelacija je sporna predvsem zaradi tega, ker se nanaša na delovanje M. Kozinca v času, ko še ni bil pravosodni minister. Obsojen je sodelovanje z UDBo. Interpelacija je po mnenju predstavnikov SKD sporna predvsem zato, ker se pričakuje, da v kolikor bo izvedena za ministra Kozinca, da jo bodo izzvali še za ostale ministre. To pa je druga pot za doseg rušenja vlade.

2. Stavka učiteljev je prekinjena do je-

seni. Takrat bodo učitelji ponovno bojkotirali pouk, v kolikor ne bodo upoštewane njihove zahteve po večjih plačah.

3. Stavka kmetov, ki so blokirali mejne prehode, se je končala z neodločenim izidom. Slovenska kmečka zveza in Zadružna zveza Slovenije sta podpisali z ministrom Ostercem sporazum, s katerim so sprejeli predloge za cene, ki jih je nudilo ministrstvo. Stavka kmetov pri večini Slovencev ni naletela na odobravanje, saj so na mejah pustili živino lačno in žejno in s tem, ko so ovirali promet, ljudem onemogočili opravljati delo, oziroma povročili zamude.

4. Stavko napovedujejo tudi policijski sindikat, sindikat kovinske in eletroindustrije Slovenije. O usodi napovedane stavke predstavnikov sindikata cestnega prometa bodo odločali na republiškem odboru sindikata, saj so po sestanku s sekretarjem ministra za notranje zadeve prepričani, da bo moč najti kompromis.

Sandra Kržan

služba za stike z javnostjo SKD

Spet konflikt s Hrvaško

V četrtek, 1. julija so predstavniki županije Istre na Hrvaškem v spremstvu policije zasedli obrat slovenske pivovarne Union, ki ga ima ta v istrskem mestu Buzetu. Prilaskanje obrata je zaradi načina, ko si peščica v imenu lokalne oblasti dovoli mimo hrvaških zakonov odvzeti tuje premoženje, precedens brez primera.

Primer propadlega podjetja v Buzetu, ki ga je slovenska pivovarna postavila na noge z lastnim denarjem, poplačala njegove dolgove, ga s soglasjem delavcev na obeh straneh „posvojila“, negovala in hranila, je zato lahko kamen, ki bo sprožil plaz. Medtem ko v Sloveniji ni nobenih težav z registracijo in poslovanjem hrvaških podjetij, kot sta denimo Podravkin obrat Sana v Hočah in Krašev obrat v Kobaridu, Hrvati ne dovolijo, da bi se naša podjetja zdaj registrirala po novih predpisih.

Izgovor, da državi še nimata sporazuma, ki bi urejal tudi lastninske odnose, je dobrodošel vsem, ki želijo ribariti v kalnem.

Slovensko zunanje ministrstvo se je zaradi odvzema slovenske lastnine v Buzetu 1. julija ustno pritožilo predsedniku hrvaške državne komisije za meje dr. Davorinu Rudolfu. V petek, 2. julija, pa je slovenski zunanji minister Lojze Peterle na časnikiški konferenci napovedal možnost slovenskih povračilnih ukrepov, če „še danes ne bo vzpostavljeno prejšnje stanje po načelih pravne države“. Minister je tudi povedal, da je povračilne ukrepe zahteval parlamentarni odbor za mednarodne odnose. O ureditvi premoženjsko-pravnih zadev pa se bosta v kratkem pogovarjala tudi premier Slovenije in Hrvaške, ko bosta podpisala sporazum o ureditvi premoženjskih zadev.

Pomembnejši dogodki

28. junija je slovenski zunanji minister Lojze Peterle v Bruslju ob navzočnosti podpredsednika komisije Evropske skupnosti odprl prostore slovenske misije.

28. junija je Ekonomski svet predsednika vlade Janeza Drnovška obravnaval Majsko analizo, ki govori o letošnjih gospodarskih gibanjih v Sloveniji.

29. junija je direktor jedrske elektrarne Krško na časnikiški konferenci napovedal, da bo elektrarna ponovno obratovala 27. julija; stoji namreč že nekaj tednov.

30. junija ob šestih zjutraj se je pričela splošna opozorilna osemurna stavka delavcev Sindikata kovinske in elektroindustrije, v kateri je okoli 80.000 delavcev.

30. junija je ljubljanska nadškofija predstavila izredni letopis z naslovom Šematizem ljubljanske nadškofije v letu mednarodnega priznanja samostojne RS.

1. julija je vlada na redni seji obravnavala analizo zavoda za makroekonomske analize in razvoj o letošnjih gospodarskih

krizah v Sloveniji, spremembo nomenklature carinskih tarif ter pripravo sanacijskega načrta slovenskih železnic.

1. julija je veleposlanik Makedonije Dimitri Mirčev slovenskemu predsedniku Milanu Kučanu izročil poverljivo pismo.

1. julija je približno 2.000 delavcev mariborske Elektrokovine nadaljevalo sedmo splošno stavko delavcev kovinske in elektroindustrije.

1. julija se je minister za zunanje zadeve Lojze Peterle udeležil zasedanja parlamentarne skupščine Sveta Evrope in generalni sekretarki SE Catherini Lalumiere izročil dvanajst stolov, izdelanih po načrtu arhitekta Jožeta Plečnika, kot darilo novo sprejete članice Slovenije.

2. julija sta predsednik Evropskega patentnega urada dr. Paul Braendli, ki je na obisku v Sloveniji in slovenski minister za znanost in tehnologijo v Ljubljani podpisala dva sporazuma o sodelovanju Slovenije z Evropskim patentnim uradom.

Peterle v Moskvi in Kijevu

Pogovore med ruskim zunanjim ministrom Andrejem Kozirjevom in vodjo slovenske diplomacije Lojzetom Peterletom je po vsebini mogoče strniti v naslednjo ugotovitev: za Rusijo je Slovenija (tako je časnikišarjem dejal Kozirjev 23. junija) „pozitiven primer razvoja in mime preureditve države na tleh bivše Jugoslavije“, slovenski politični odnosi z Rusijo so skorajda povsem neproblematični, še precej je maneverskega prostora za sodelovanje na gospodarskem področju.

Kozirjev je Peterletov uradni obisk označil kot nov pospešek k sodelovanju med državama, ki se je v zadnjem letu oplemenitilo z desetimi velikimi in zelo pomembnimi dvostranskimi sporazumi, katerih krovni sporazum se bo podpisoval „kmalu“ med obiskom ruskega predsednika Jelcina v Ljubljani. Peterle je v svoji oceni dodatno potrdil idiličnost slovensko-ruskih odnosov, še posebej z za Ruse presenetljivo, a hkrati prijetno novico, da bo Slovenija svoj prvi kulturno-informacijski center na tujem

odprla prav v Moskvi. Peterle temelji svojo oceno na dejstvu, da v odnosih med državama „ni senc“.

Peterle se je sestel z namestnikoma ministrov za gospodarstvo in za zunanjo trgovino ter predsednikom ruskih industrijalcev in prinesel še nekaj zelo prijetnih (za Slovenijo) presenečenj. Splošen dogovor je namreč, da se bo obseg trgovanja med državama lahko bistveno povečal „zunaj prej določenih okvirov, ki so se do našega obiska zdeli nepremakljivi“. Eden od temeljnih mehanizmov za povečanje menjave naj bi bil prehod na plačevanje v rubljah, na kar ruska stran posebej opozarja. Drugi mehanizem bo poslovanje po ne-rezidenčnih računih. Sicer pa bo o vseh odprtih vprašanjih govor v meddržavni komisiji. Še vedno je največji problem dolg ruskih podjetij iz naslova klirinškega presežka, ki se po neuradnih ocenah giblje v višini 140 milijonov dolarjev.

Peterle je iz Moskve odpotoval na obisk v Kijev.

REBOZOV

República de Eslovenia

De lo que queda de la ex Yugoslavia, hoy por hoy el único país susceptible de ser analizado económicamente, es Eslovenia. Esta república no tiene conflictos ni límites con Serbia, ni tiene minorías étnicas extranjeras relevantes. Sus únicos problemas limítrofes son con Croacia, y se descuenta que se resolverán pacíficamente: los eslovenos son conscientes de la necesidad de diferenciarse del resto de la región en lo que a conflictos se refiere, y su cercanía con Austria e Italia los coloca más sobre el mundo occidental que sobre los Balcanes. Indudablemente, el apoyo de estas naciones y su influencia cultural y económica, contribuyeron a que el país se diferencie rápidamente del resto de la ex Yugoslavia.

Además de limitar al sudoeste con Croacia, Eslovenia limita al sudoeste con Italia, al norte con Austria, al nordeste con Hungría, concluyendo al sur con el mar Adriático. Con una salida propia al mar, su ubicación geográfica en el corazón de Europa es privilegiada. Su superficie es de aproximadamente 22.000 km² (similar a la de Tucumán) y está dotada de sorprendentes bellezas naturales.

Topografía

En general, es un país netamente montañoso, uno de los más densamente cubiertos por bosques de toda Europa, con infinidad de ríos y algunos lagos de belleza extraordinaria. Hacia el este, posee una pequeña porción de la llanura húngara.

En el interior, en los dos valles más grandes del país, se encuentran los mayores centros urbanos, en tanto que el resto es una sucesión interminable de pequeños valles y poblaciones propias del más fantástico cuento de hadas. Indudablemente, el turismo será una de sus principales fuentes de ingresos, aunque su desarrollo industrial no es despreciable.

Con una población de casi 2.000.000 de habitantes y un producto bruto interno próximo a los 12.000 millones de dólares, el ingreso per cápita es similar al argentino. En realidad, el nivel de vida también es similar, aunque el precio de los servicios es relativamente más barato como consecuencia de la recesión y la falta de ingreso

de capitales. La recesión que sufre el país es consecuencia de la pérdida del mercado yugoslavo, de una merma significativa en el ingreso por turismo y del proceso de reasignación de los recursos productivos propio del cambio de una economía relativamente centralizada a una economía de mercado.

En estos momentos se ha iniciado el tratamiento parlamentario de la Ley de privatizaciones y de inversiones extranjeras; se ha encarado el saneamiento de la banca oficial para su posterior privatización, y se han iniciado las negociaciones para determinar su endeudamiento externo como parte de la ex Yugoslavia. El endeudamiento externo, ya casi consensuado, ascendería a 1.800 millones de dólares, y como consecuencia del saneamiento del sistema financiero, se emitirá deuda interna por unos 800 millones de dólares.

En conjunto, el endeudamiento público es relativamente bajo, más aún si se lo netea de un stock de reservas líquidas equivalente a 1.200 millones de dólares ganados durante los últimos 18 meses. Luego de Argentina, Eslovenia debe ser el segundo país del mundo que utiliza un esquema cambiario de convertibilidad, aunque atado al marco alemán y sujeto todavía a una devaluación mensual de sólo 1%.

Durante 1992 el déficit fiscal global habría sido algo superior al 1,5% del producto, esperándose lograr un presupuesto equilibrado para el corriente año. Si bien las grandes reformas económicas y el proceso democrático recién se han iniciado, llama la atención el relativo orden y la velocidad con que se están desarrollando. No obstante, tampoco Eslovenia escapa a los escándalos de corrupción y a las denuncias sobre los ex dirigentes comunistas que aún prevalecen en el poder, aunque elegidos democráticamente.

La tarea no será sencilla, pero todo parece indicar que Eslovenia ha iniciado con pie firme sus primeros pasos para integrarse al mundo occidental y a una economía de mercado, y puede convertirse en un modelo para otros países que recientemente han abandonado el comunismo.

Extraído de „Ambito Financiero“
de junio de 1993

V Bosni vlada popolna anarhija

Anarhija pomeni brezvladje, ko vsak dela po svoje. To je sedaj vedno bolj stanje v BiH. Ni več nobene centralne avtoritete ne pri Srbih ne pri Hrvatih in ne pri Muslimanih. Posledica je vsesplošno klanje, etnično čiščenje in nasilje vseh vrst. Tako npr. bosanski Srbi še naprej obstreljujejo Goražde in zadeli so bolnišnico z mrtvimi žrtvami, četudi so to mesto proglašali za zaščiteno področje. Prav tako napadajo Sarajevo in so zadeli muslimanske pogrebe in celo stavbo s sedežem mirovnih sil Unprofor.

V Travniku in v Novem Travniku so Muslimani še naprej napadali Hrvate in čistili teren. Hrvaški begunci so se raje predali Srbom, kot da bi prišli v roke Muslimanom. Isto so naredili hrvaški vojaki. Srbi so jih sicer sprejeli, toda kmalu so jih oborožili in poslali v boj zoper Muslimane. V mestu Vitez, 40 km od Travnika, je pa obratno: tam so hrvaški vojaki, ki čistijo ozemlje od Muslimanov. Civilno ljudstvo pa beži, da si reši življenje.

Žrtev teh obračunavanj so tudi mirovne sile Unproforja. Tako je v Sarajevu bil ubit

španski oficir, pri Travniku pa so hrvaški borci pobili nekaj muslimanskih soferjev, ki so peljali humanitarno pomoč v mesto. Srbi so znova bombardirali tudi Karlovac in Zadar.

Politiki pa naprej pletejo svojo mrežo praznih besed. Srečujejo se, razgovarjajo se, podpisujejo tudi premirja, krvavo obračunavanje pa traja dalje. Zdi se, da je mednarodna diplomacija prepustila Bosno njeni usodi. Avstrijski Die Presse komentira: Surova akcija Muslimanov proti bosanskim Hrvatom, ko je tisoče Hrvatov poiskalo zatočišče pri Srbih, je dokazala, da vse tri narodnosti v Bosni in Hercegovini niso le žrtve, temveč tudi krivci. Glavni krivci pa so vendarle Srbi. Bili so prvi, ki so težavna politična vprašanja nekdanje Jugoslavije „reševali z nasiljem — na Kosovu, v Sloveniji, na Hrvaškem in v BiH“.

Kljub temu pa humanitarna pomoč, posebno iz evropskih držav, prihaja brez prestanka. Z velikimi težavami pridejo konvoji tudi do obleganih mest, čeprav zelo okrnjeni, saj jih po poti napadejo oborožene skupine in izropajo.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Pretekle dni se je predsednik Menem mudil na obisku v Združenih državah Amerike. Tam se je sestal s predsednikom Clintonom, s katerim je preučil nekatere točke medsebojnih odnosov. S tem se mu je izpolnila vroča želja, katero je gojil od samega trenutka, odkar je bil Clinton izvoljen na prestol v Washingtonu.

VELIKI BRAT

Razmerje s Severno Ameriko je eno kritičnih točk moderne argentinske zgodovine, ki je pustila globoke sledove v težkih obdobjih polpreteklosti. To je zanimivo, da si nekoliko bolj od blizu ogledamo, kajti trenutno se vsa argentinska zunanja (in tudi precej notranje) politika suče okoli smernic iz Washingtona. Ni bilo vedno tako, saj je bila v preteklosti v prejšnjem stoletju in dobrem delu sedanjega Argentina tesno navezana na Anglijo, kot tedaj veljavno vesilo. Poizkus Angležev, da bi zasedli španske kolonije v Južni Ameriki se je izjalovil v začetku devetnajstega stoletja, ko je ljudski odpor premagal angleške invazijske čete. Nekaj let za tem (1810-1816) so se kreolske vlade otresle španskega kolonialnega jarma. Španci so odšli. Angleži in njihovi gospodarski interesi pa so ostali do današnjih dni.

V drugi polovici dvajsetega stoletja so argentinske vlade pričele spoznavati, da imajo taktirko svetovne politike v rokah ZDA. Zato je Buenos Aires vedno pogostej gledal proti Washingtonu. To se je počasi kazalo v vseh področjih narodnega življenja, med tem tudi v vojaških organizacijah, ki so počasi zapuščale prusijanski vzorec in se prilagajale ameriškemu. V politiki enako. Odkar je predsednik Frondizi kot prvi obiskal ZDA pa do danes, je preteklo mnogo vode. V ta del zgodovine spada tesno približanje vojaških režimov ameriški politiki za časa predsednika Reagana. Ko je general Galtieri sukal krmilo države, so argentinski inštruktorji vadili protigverilske edinice v srednjeameriških državah na pobudo in pod okriljem ameriške politike. To ga je nagnilo, da je slepo zaupal na podporo (ali vsaj na nepristransko držo) ZDA ob priliki invazije Malvin (Falkland). Zmotil se je in posledica te zmote je bila poraz na otočju in konec vojaškega režima.

Alfonsín je nato skušal voditi bolj „neameriško“ politiko. Kot pripadnik leve je iskal zavezništvo druge. Tvoril je „skupino šestih“ in navezal stike zlasti z Evropo; se opiral na Italijo in Španijo ter iskal stikov z Nemčijo. Z Washingtonom nikdar ni preveč soglašal. Menem pa je ubral novo pot totalnega pokoravanja vsem namigom iz Severa. Ne le da je popolnoma izvajal diktate Mednarodnega denarnega fonda, mervč je v zunanji politiki pokazal tako udinjenje, da je bila Argentina edina latinskoameriška država, ki je poslala ladje v Perzijski zaliv in sodelovala še pri drugih podvigih Bushove politike. Argentinski zunanji minister Di Tella je označil razmerje med Buenos Airesom in Washingtonom kot „relaciones carnales“ (oziroma telesne odnose).

Razumljivo je, da je Menem vse upe stavil na Bushovo zmago. Demokratska vlada ga ni mikala. A moral se je sprijazniti s Clintonovo zmago in se je kaj hitro prilagodil novim razmeroma. Končno ni važno, kdo je na prestolu, važna je zvestoba prestolu. In tako je Menem pohitel v Washington, kjer pa so zaskrbljeni zaradi nekaterih pojavov v Argentini. Pač zaskrbljeni do neke mere. Kajti latinska Amerika je bila za ZDA vedno le neke vrste „zadnje dvorišče“; del posestva, a najmanj važen del. A vrnimo se k skrbi: dvoje točk prednjači: najprej korupcija, nato pa juridična nezanesljivost. Oboje je povezano s potrebo stabilnosti in jasnih pravil kot pre-

dpogoj za močnejše ameriške investicije v Argentini. Te investicije pa država krvavo potrebuje. Država in njeno prebivalstvo preveč potrošijo in ni domačega varčevanja, ki bi pospešilo kapitalizacijo ter investicije. Potreben denar more trenutno priti le iz inozemstva. K temu teži vse to dobrikanje (da ne govorimo o petolizništvu „velikemu bratu“. Seveda Menem zanika tako udinjanje, ko s kaj grafično frazo trdi da „si nismo slekli hlač“.

IDEOLOŠKE AFERE

V poglavje razmer z ZDA spada seveda tudi zadeva argentinske rakete Cándor II, ki ga je Menemova vlada dokončno uničila na ameriško zahtevo (ni jasno, zakaj raketo orožje lahko pospešujeta tako Čile kot Brazil, ne pa Argentina) in tozadevna „nagrada“ po kateri bodo bajé v Argentini ustanovili pokrajinski center za treniranje mirovnih sil ZN, ki jih bo mednarodna organizacija imela na vsakem kontinentu.

A pustimo to zadevo in se osredotočimo v zadnjo afero, ki pretresa argentinsko družbo. Gre za „ideološko špijonažo“, ki da jo je izvajala policija na nekaterih področjih države in proti kateri je nastopila vlada in večinski del družbe in opozicije. Ni lahko stvari enostavno razložiti. Gre za ankete, statistike in arhive, ki so jih vodili v nekaterih policijskih postojankah. Zbirali so podatke o političnem in sindikalnem delovanju zlasti študentov, o ideološkem prepričanju in o možnosti, da bi dotični sodelovali pri stavkah, manifestacijah in podobno. Zapisali smo „zlasti“ študentov, kajti podatke so zbirali tudi o profesorjih, starših učiteljih in celo osnovnošolskih učencih.

Najprej je izgledalo, da je šlo le za eno samo policijsko postojanko; nato se je pokazalo, da jih je bilo več iz enega okraja, nato več okrajev. Mera je bila polna, ko se je razvedelo, da je nekaj podobnega izvajala tudi žendarmerija (del oboroženih sil, ki straži meje in mejna območja) v provinci Neuquén.

Reakcija je bila hitra. Padlo je nekaj policijskih glav. Padel pa je tudi vrhovni šef žendarmerije, ki je izrabil priliko in skušal rešiti nekaterih nevarnih podrejenih ne da bi o tem prej obvestil obrambnega ministra. Guverner province Buenos Aires Eduardo Duhalde je nato objavil poseben odlok, v katerem je prepovedal policijskim silam in drugim varnostnim organom, da izvajajo vsakršne vrste „ideološko špijonažo“. Podobne ukaze je izdala še državna vlada, in seveda je opozicija izrabila priložnost, da je vso krivdo za te pojave zvrnila na vladajočo stranko.

Posledica vse te afere je bila, da je nezaupanje vzbudila celo popolnoma enostavna anketa, ki so jo prav tiste dni izvajali v privatnih šolah province Buenos Aires, kjer so starše spraševali o njih mnenju glede nevarnosti, ki prete otrokom in kako v njih vzbuditi zanimanje za duhovne in narodne vrednote.

Da bolje razumemo, kakaj tak škandal omenimo, da so vzorci za omenjeno poizvedovanje o političnem in ideološkem delovanju bili isti, ki so jih uporabljali za časa vojaške diktature in protigverilske vojne. Tedaj je izginilo (padlo med „pogrešanima“) večje število študentov, katerih edina krivda je bila, da so govorili preglasno in zahtevali nekatere ugodnosti kot delegati sovrstnikov. Vsi tisti dogodki so bili preveč strašni in so še preblizu, da bi jih družba pozabila. Čudno postopanje policije je v tem oziru dregnilo v rano, ki še ni zaceljena. Po eni strani je dogodek pozitivna, ker kaže, da se ljudski spomin ohranja pri dobrem zdravju. Slab spomin namreč bila doslej ena bolnih točk, ki je hudo mučila možnost političnega dozorevanja argentinske družbe.

Ob drugi obletnici

Nad. s 1. str.

Tudi mi moramo sprejeti svojo zgodovino, Preglove Plebanuse in njegove kmečke upornike, Finžgarjeve neuklonljive in trpke očete, Cankarjeve trpeče matere, vse velike odločitve slovenskih genijev in vendar narediti vse novo, tisto novo za današnji čas. Tukaj smo, da zgodovino nadaljujemo, ne zavrnamo in ne zanikamo.

Zato je tako globok človeški klic, ora et labora — moli in delaj —, ki ga je vrgel v naš čas tedanji minister Capuder. Poziv, ki je lahko vznemiril le barbara in novega vernika v zgolj zgodovino, v lahkotnost bivanja. V resnici pa je to klic, ki je oblikoval Evropo in oblikoval nas Slovence; prav zato, ker smo mu tako kvalitetno sledili, smo postali njen enakopraven del. Je prav isto vodilo, zaradi katerega smo v Evropo prišli in v njej obstali tudi v času barbarstva.

Z razglasitvijo samostojne in neodvisne Republike Slovenije smo storili zgodovinski korak in se končno iztrgali iz mednarodne anonimnosti, dokazali svojo politično zrelost in se kot polnopravni subjekt uvrstili med narode sveta. S tem smo uresničili večstoletne sanje, kajti vsa naša stoletna hotenja so bila zavestno ali nezavestno usmerjena v ta veliki trenutek, ko smo svojo usodo vzeli v svoje roke in ustvarili svojo državo.

To dejstvo ustvarja povsem nov položaj Slovincem v svetu in terja najprej spremembo naše narodne zavesti.

Sedaj imamo svojo državo!

Od Samove kraljevine in prve slovenske države Karantanije, Hotimirja, Gorazda in škofa Ozvalda in Karla Velikega smo doprinesli svoj delež v krščanskem slovanskem izrazoslovstvu ter sprejemali vplive od Salzburga in Ogleja, čeprav je bila po porazu Ljudevita Posavskega in njegovih slovenskih zaveznikov naša usoda zapечатena za več stoletij (658-822).

Kmečki upori oblikujejo del naše zgodovine, a niso bili samo na Slovenskem. Francija, Anglija, Madžarska, Avstrija in Nemčija jih tudi poznajo, neha se pa ravno tedaj, ko se pojavi moderna narodna zavest.

Matija Majar, 39-letni celovski kaplan, doma skoraj na robu slovenskega narodnega ozemlja, prvi izrazi misel za Zedinjeno Slovenijo in tudi prvi sestavi osnutek peticije cesarju pod naslovom: Kaj Slovenci terjamo? Bistvo Zedinjene Slovenije po Majarjevi peticiji je bilo „da se Slovenci koncentrirajo kot nacija“, ali kot je preprosteje povedal v slovenskem letaku, „da se vsi Slovenci... zjedimo v jeden narod“. Graški Slovenci so bili še bolj natančni, ko so zahtevali „ukinitve zgodovinskega razkosanja na dežele in združitev našega slovenskega ozemlja po jezikovni meji v eno deželo in s tem koncentracijo nas vseh v en narod“.

Po glagolu zediniti se, ki sta ga uporabljala tako Majarjev kot dunajski letak, je nastala pojem Zedinjene Slovenije, ki se je utrdil za časa taborov in prišel v osnovno slovensko politično terminologijo.

Na tabore so hodili vsi, mladi in stari, kmetje, gospoda, klerikanci in liberalci. Tabori so bili neke vrste plebiscit za Zedinjeno Slovenijo, toliko bolj pomembnem, ker ni narodnim nasprotnikom nikjer uspelo organizirati kaj podobnega. Za tem ciljem se je od leta 1867 uvrstila in se ga z vso silo oprijela mladostna slovenska inteligenca. Z njim so Slovenci pokazali svetu, da na tem kosu zemlje živi zaveden narod, ki ni zadovoljen s svojo usodo, ki terja zase svobodo in spoštovanje narodnih pravic.

„Jugoslovanska ideja, ki govori o bližnji bratski sorodnosti jugoslovanskih narodov,

o bližini ali kar o enotnosti njihovih jezikov in kulturni povezanosti, iz katere naj raste tudi politična povezanost ali enotnost, je bila porojena med Hrvati, s katero so hoteli rešiti svoj nacionalni problem, česar jim pa nikakor ne moremo zameriti, saj so se npr. hrvaški preporoditelji odpovedali svojemu kajkavskemu jeziku in sprejeli štokavščino. Nekaj podobnega so tudi pričakovali od nas in med nami našli celo nekaj privržencev. Iz najrazličnejših razlogov mnogi sklepajo, da nismo imeli Slovenci takrat boljše alternative. „Kljub vsem razočaranjem, ki smo jih doživeli v tem obdobju naše zgodovine, je imela Jugoslavija za nas tudi pozitivne plati, predvsem v smislu utrjevanja narodne zavesti, saj smo se znašli na severnem delu nove države. V Avstriji smo bili na jugu, za Avstrijce in Čeha smo bili „južni bratje“ — dobro vemo, kaj to pomeni. Jugoslavija nam je dala severnjaško samozavest, z vsem, kar sodi k temu: zavest pragmatične učinkovitosti, realizem, hladnost in objektivnost analize, poštenost in delavnost. Poleg tega smo imeli v Jugoslaviji prvič v zgodovini priložnost, da se z nekom, ki živi v isti državi, ugodno primerjamo. Ob primerjavi z jugom in njegovimi delovnimi navadami ter načinom mišljenja sta se zopet krepila naša samozavest in občutek slovenske odličnosti.“

Dr. France Rode trdi tudi, da „kljub tragičnemu razdoru med drugo svetovno vojno in strahotnemu holokavstu, ki ga je del Slovencev zagrešil nad svojimi brati iz nasprotnega tabora, je leto 1945 vendarle pomenilo korak naprej k uresničevanju programa Zedinjene Slovenije. Res da so naše severne meje ostale iste, so se pa temeljito spremenile zahodne s priključitvijo večjega dela Primorske slovenskemu narodnemu ozemlju, čeprav etnična meja tudi tokrat ni bila dosežena, to ni razlog, da bi se odpovedali programu Zedinjene Slovenije, ki nas spremlja že več kot 150 let. Zgodovina še ni končana.“

„Tak je torej časovni lok, ki se pne od kneževine Karantanije do Republike Slovenije, taka je naša zgodovina. Bi bila mogla biti drugačna? Bistveno drugačna ne, glede na izredno nevaren geopolitičen prostor, ki ga zasedamo, in glede na to, koliko nas je.“

Ta zgodovina nikakor ni zgodovina nemočnih in poniglavih, marveč zgodovina enega najbolj trdoživih in odpornih, bistrh in delavnih narodov v Evropi.“

„Bolje je prižgati eno svečo, kot preklinjati temo...“

Danes si prvič v zgodovini lahko svobodno in brez pogojenosti zastavljamo vprašanje: Kakšen naj bi bil slovenski nacionalni cilj?

Aristotel pravi, da je bistvo bitja v njegovem cilju. Če tega ne bi imeli, bi bili kakor narod brez vsebine.

V preteklosti so velike priče slovenske zavesti že predvidevale neki cilj, vendar je ta vedno postavljen v oddaljeno in nejasno prihodnost.

Vodnik napoveduje čas, ko „Ilirija pristan Evropin bo“. Prešeren pričakuje novega Orfeja, ki nam bo „srca vnel za čast dežele, med nami potolažil razprtije in spet zedinil rod Slovenščine cele.“

Jenko sluti prihod nove dobe za Slovence: „Veselih časov srečo bo užival, imel bo jasne dneve narod moj.“

Stritar čuti, da je doba že blizu: „Zorna pač skoraj pomlad zasije deželi Slovenski.“

Ti stih pesnikov in pisateljev dokazujejo, da je slovenski narod živel v pričakovanju svobode in narodne samostojnosti. Ko se danes nekateri ciniki norčujejo iz trditve, da smo „uresničili svoje stoletne sanje“, izpričujejo samo svojo nevednost in kulturno izkoreninjenost.

Rešili smo se Jugoslavije in komunizma,

Svečana proslava državnega praznika

Slovenski državni praznik — drugo obletnico osamosvojitve — smo Slovenci v Buenos Airesu praznovali v soboto, 26. junija. Zedinjena Slovenija, naše osrednje društvo, je pripravilo lepo in dostojno proslavo v Slovenski hiši. Zvečer je bila v cerkvi Marije Pomagaj svečana sv. maša, ki jo je daroval delegat dr. Alojzij Starc, ki je ob priliki v svojem cerkvenem nagovoru premišljeval o Sloveniji in našem odnosu do nje kot vernikov in Slovencev. Za konec so vsi navzoči zapeli svečani Te Deum.

Nato se je razvila slovesnost v dvorani, kjer so ob prijetnem vzdušju posedli okoli slavnostno okrašenih okroglih miz s

Debevec pa slovensko „Zdravico“. Pri klavirju ju je spremljal Ivan Vombergar.

Na okrašenem podiju je stopil predstavnik zunanega ministrstva Republike Slovenije v Argentini Božidar Fink in nam v jedrnatem in tehtnem nagovoru prikazal sedanje stanje v Sloveniji. Govor smo priobčili v prejšnji številki.

Predsednik Zedinjene Slovenije prof. Tine Vivod je nato v slavnostnem govoru nanizal vrsto zgodovinskih in načelnih misli ob osamosvojitvi, katere prinašamo danes kot uvodnik.

Sledila je bogata in skrbno pripravljena slavnostna večerja, med katero je tekel prijeten pogovor.

Proti koncu večerje pa je napovedovalec, kulturni referent ZS Stanko Jerebič napovedal posebno počastitev. Odbor ZS je namreč sklenil, da ob teh priložnostih v bodoče posebej počasti nekatere naše zasluzne javne delavce, ki se trudijo za slovenstvo in napredek skupnosti.

Za letos je sklenil, da proslavi predvsem naše učiteljstvo, ki ima toliko zaslug za ohranitev jezika in slovenske zavesti med mladino. Zato so letos počastili vse učitelje, ki so že 40 let vzdrževali neprekinjeno in zastojno delo pri učenju: to so bili Angelca Klanjšek, Katica Kovač Dimnikova, Mija Markež in katehet dr. Alojzij Starc. Prof. Vivod, podpredsednik ZS Jože Šenk, tajnik Emil Cof in šolski referent France Vitrih so jih izročili posebno priznanje in umetniško sliko, ki so jih Andrejka in Marjetka

Dolinar, Andrej Makek in Tone Kržišnik darovali v ta namen. Vsi navzoči so jih tudi počastili in se jim zahvalili s ploskanjem.

Vsa proslava je odjeknila v skupnosti kot pravšno in dostojno proslavitev praznika slovenske državnosti in našega šolstva v Argentini.

Angelca Klanjšek

Katica Kovač - Dimnikova

Mija Markež

prelat dr. Alojzij Starc

prižganimi svečkami naši rojaki, predvsem odborniki naših organizacij, javni delavci in drugi, ki so hoteli s svojo prisotnostjo prikazati čutenje s Slovenijo.

Za začetek so naši glasbeniki odpeli obe državni himni: Luka Debevec je zapel argentinsko himno „Oíd mortales“, Anica

čeprav se bo njihov vpliv čutil še dolga leta na vseh področjih.

Prvi in bližnji cilj naj bi bil:

„Ustvarjanje in utrjevanje struktur slovenske države.“ „Razvoj državniške zavesti tako pri ljudeh kakor pri politiki“ — graditi temelje demokratične družbe, „ki bo slonela na pravičnosti in pravu ter na spoštovanju človekovih pravic. K temu tudi sodi uveljavljanje naše zunanje podobe in mednarodnega ugleda.“

Odslej kot Slovenci ne moremo dolžiti nikogar, če naša zunanja podoba in naš ugled nista taka, kot si želimo. Prej smo se — in pogosto upravičeno — izgovarjali na režim, ki si ga nismo izbrali, ali na močnejšega južnega sosedu. Danes sami odgovarjamo zase in ne moremo valiti krivde na nikogar.

Svojo usodo smo vzeli v roke in jo nosimo sami.

Drugi cilj, časovno bolj oddaljen, vendar trajnejši cilj, je pripravljanje dobe, ko se bo slovenski genij v polnosti razmahnil in pred svetom izrekel besedo, ki mu doslej še ni bilo dano izreči. V mitološkem jeziku se to imenuje „zlata doba“.

Nekateri tarnajo, da nas je premalo, da smo majhen narod in o tej majhnosti govorimo do obsedenosti, doživljamo jo sko-

raj patološko, kot da bomo zdaj zdaj izginili s površja zemlje. Pozabljamo, da je bilo svobodnih Grkov v Periklejevem času, ko so bili na vrhu svoje ustvarjalne moči, komaj pol milijona. In kaj vse so zapustili človeštvu na vseh področjih človeške dejavnosti!

Pozabljamo, da je bilo Portugalcev v 15. in 16. stoletju, ko so prepotovali morja in osvajali celine, le dva milijona in pol; komaj malo več kot nas je danes.

Garancija junaštva in genialnosti ni v številu!

Nehajmo torej s to majhnostjo!

Smo, kar smo. In to, kar smo, ni slabo!

Med ekonomsko najbolj uspešnimi državami v Evropi so Luxemburg, Monaco, Liechtenstein, v Aziji Hong-Kong, Singapur in Taiwan — vsi so manjši kot Slovenija — z nemškim, francoskim in angleškim uradnim jezikom!

A to ni bistveno. Naša prednost množičnega naroda je najprej v tem, da smo prisiljeni in stalno in splošno mobilizacijo vseh sposobnosti in zmogljivosti.

Da je vsak Slovenec venomer izzvan, da nekaj postane in nekaj naredi. Živeti v takih razmerah je naravnost imenitno. Prav te razmere so naredile iz Slovencev enega

Nad. na 4. str,

Bitka pri Sisku

Ob 400-letnici velike slovenske zmage nad Turki

Usodno leto 1593

Zima je bila podobna zatišju pred viharjem. Cesar je postavil za vojnega komisarja Štajerca Eggenberga, ki je zbiral čete v okolici Zagreba.

Bilo je usodepolno leto 1593, tretje leto borbe za Sisak. Valvasor pravi: „Sisek je imel biti tista vrh po načrtu Hasanovem, s katero bi hotel Kranjsko in Štajersko nase pritegniti in podvreči.“ Enako poudarja pomen Siska slovenska narodna pesem:

Če Turek vzel nam Sisek bode,
nam narobe vse, vse pojde:
Mest' Ljubljana bo pokrajina,
dežela kranjska turška drajna.

Vse se je balo, da pride nesreča nad hrvaško in slovensko zemljo, takoj, ko skopni sneg. Brezimni poročevalec piše: „Zgubljen bi bil Sisek pa tudi vsa Kranjska, ako ne bi Bog čudežno pomagal. Že so Ljubljancani večidel sklenili bežati; drugim, zlasti ženskam in otrokom so svetovali, če pride sovražnik pred mesto, naj raje trumoma poskačejo v Ljublanico, kakor da bi bili oskrunjeni od Turkov. Spominjam se, da sem vse to od stare matere večkrat slišal.“

Strah pred Hasanom

Sredi aprila je prišel Hasan paša z delom vojske v Petrinjo. Ukazal je ondi popraviti podrti most in narediti most čez Odro.

Deželnim stanovom so o tem poročali: „Grozna je njegova moč. Kar mora nositi orožje v pašaluku, gre z njim. S seboj pelje Kacjanarico, dolgi top iz Krupe in mnogo manjših topičev. Z živžem so vojaki izvrstno preskrbljeni.“

1. junija je bilo zbranih 30.000 mož turške vojske, novi boj se je začel.

15. junija, na dan sv. Vida je Hasan paša prišel pred Sisak. Svoj tabor je naredil na desnem bregu Kolpe, neposredno pred njenim izlivom v Savo. Iz tabora je vodil most na levi breg preko Kolpe, na takozvani otok ali bolje polotok, ki ga tam napravljajo Sava, Kolpa in Odra. Na tem levem bregu je dal paša napraviti nasip in na njem razvrstiti topove, iz katerih je streljal na trdnjavo.

Bojni posvet pri Turjačanu

Dne 21. junija je taborila krščanska vojska pri Novem gradu ob Savi. Drugi dan se je sešel bojni posvet v šotoru Andreja Turjaškega. Nekateri so predlagali, da je treba najprej preučiti moč in položaj turške vojske, drugi pa so bili za to, da takoj udarijo na Turka. V tem pride sel iz Siska, da mora priti pomoč še isti dan, sicer bo trdnjava padla. Krščanska vojska se je po tej novici odločila za predlog bana Erdödia in Andreja Turjaškega in odjezdila proti Sisku po desnem bregu Save.

Turkov je bilo skoraj 40.000, kristjanov pa le 4.000. Pred bojem je Andrej Turjaški rekel tele besede: „Ni se treba ozirati na število sovražnika, temveč je treba v tej sili prositi Boga za zmago.“

Hasan tako hitrega napada ni pričakoval. Bližanje kristjanov so mu sporočili, ko je sedel v šotoru pri obedu.

Bitka se začne

Med 10. in 11. uro se je pričela bitka. Hrvaške čete so udarile po konjenici, Andrej Turjaški je napadel Turke na levem krilu. Že po treh salvah je padlo ogromno Turkov, kar jih je spravilo v paniko. Hoteli so nazaj v tabor preko mostu. Valvasor

pravi: „Kakor oster blisk predre oblake, in jih razžene, tako se je Turjaški zagnal v turške vrste, razpršil jih je in jih zapodil v beg. In četudi je imel le 600 vojakov, sovražnikov pa je bilo pred njim kakor oblakov, vendar je šel tako pogumno in junaško v boj, da se mu Turki niso mogli ustavljati, kakor se ne more več držati hrast, če ga zadene ognjena strela.“

Turki nagnani v Kolpo

Na desnem krilu jih je zagrabil Eggenberg in jih je razbil, most pa je zasedla majhna četa Uskokov pod vodstvom Štefana Blagaja, da bi Turkom odrezali umik. Hkrati so prišli na pomoč tudi obleganci iz trdnjave Sisak. Turki niso vzdržali silnega napada in so začeli bežati proti mostu. Hasan jih je poskusil ustaviti z obljubljeni in grožnjami, častniki so celo z biči podili janičarje nazaj v boj. Zmeda v turških vrstah je bila popolna, kmalu so divje bežali proti Kolpi.

Ker so se borili za življenje, so četo Uskokov na mostu posekali. Toda bilo jih je preveč in most preozek, tako so se mnogi pognali v reko, da si rešijo življenje, in pri tem žalostno utonili. Tudi Hasan se je pogljal proti mostu, toda gneča je bila tam tako velika, da bi ga potepala, tako je tudi njemu preostala Kolpa kot edina možnost rešitve. Ker je skočilo v reko veliko Turkov, je bila ta tako polna konj in ljudi, da se vode sploh ni videlo. Večina jih je našla smrt v valovih, tri dni so mrtvaki plavali po reki.

Turki v taboru so pričakovali vrnitev zmagovalcev, ko pa so se prikazali prvi begunci, je zgrabil vsak, kar je mogel in najhitreje zbežal.

Menili so, da jih bodo kristjani zasledovali in zajeli. Toda ti niso mogli do njih, ker se je medtem zaradi velikega navala most podrl. Ali se je podrl zaradi velikega navala, ali so ga podrli Tahijeji Uskoki, ni dognano. Zato tudi kristjani niso dobili veliko ujetnikov, živih je ostalo nekako 2.000 Turkov.

V štirih urah vse končano

Med mrtvimi so bili Hasan paša, Sefer beg, Mohamed beg hercegovski, sin sultanove sestre, dvanajst drugih begov, štiri-deset alaj begov, 200 nižjih poveljnikov, 400 konjenikov ter veliko janičarjev in navadnih vojakov. Kar je neverjetno je, da so bile izgube kristjanov neznatne: 12 konjenikov in Uskoki na mostu!

Plen je bil ogromen. 39 topov. Največji je bil Kacjanarica ali „Kacjanarjev top“, ki so ga Turki odnesli kristjanom leta 1537 v bitki pri Osijeku. V šotorih so dobili obilo bojne opreme, poleg tega vse turško brodoge z malimi čolni vred. S konji so lovili trupla in jim pobirali dragocenosti. Okoli druge ure popoldne je bil krvavi ples končan, trajal je slabe štiri ure. Zmagovalci so šli v Sisak, kjer so se kleče zahvalili Bogu za zmago. V zahvalo je šla vojska trikrat okoli trdnjave.

V svojem poročilu za cesarja zaključuje Andrej Turjaški: „Vsemogočni Bog je tukaj pokazal svojo moč in se sam boril za svoje uboge kristjane.“ Cesar je zaukazal zahvalno mašo „Te Deum“, papež Klemen VIII. je pisal Andreju Turjaškemu lastno-ročno pohvalno pismo, ki začneja takole: „Dilecte fili: Salutem et apostolicam benedictionem!“ (Ljubljani sin: pozdrav in apostolski blagoslov!)

To zmago imenujejo tudi „Carnioliae victoria“, Kranjska zmaga, ki sta jo odločila Kranjca Andrej Turjaški in baron Ravbar s slovenskimi plemiči konjeniki.

Bitka pri Sisku po Valvasorju: spredaj cesarska vojska, zadaj Turki; levo ob sotočju Save in Kolpe Sisak, zraven most z odločilno bitko.

Globoko v slovenskem spominu

Turjačani so svojo kapelico Matere božje preimenovali v kapelico sv. Ahaca. Poleg mnogih nemških in latinskih hvalospevov je zmago pri Sisku opevala tudi slovenska narodna pesem, ki pa si je za svojega junaka izvolila „jakega“ barona Ravbarja s

Krumperka nepremagljivega konjiškega glavarja.

Ravbar silno vojsko zbrali
pa pod Sisek jo peljali.
Tolk je Turka na terišču
kakor mravelj na mravljišču.

.....
Tak so Turka pozobali,
da so vsega posabljali.

Ob drugi obletnici

Nad. s 3. str.

najbolj trdoživih, klenih in odpornih narodov v Evropi.

To velja za nas Slovence v svetu prav tako in še bolj, saj če si Slovenec, se ne moreš ponašati s svojo zgodovino, ki je nihče ne pozna, ne z imeni slavnih umetnikov, vojskovodij ali znanstvenikov, ki se vsem neznani. Sami smo, s svojo veljavo in s svojim hotenjem, v svoji goli človečnosti. Pred drugimi toliko veljaš, kolikor si dokazal s svojimi sposobnostmi in svojim delom. Žarki tuje slave te ne obsevajo, ne šopiriš se s slavo, ki je nisi zaslužil. Te apriorne možnosti, naravni pogoji in zgodovinsko okolje nam odpirajo vrata v zgodovinsko dobo, kar se pa zgodi le v redkih primerih.

Naš cilj naj bi bil v pripravljanju nove dobe, ko bo slovenski narod postal ustvarjalen na vseh področjih človeške dejavnosti, kot doslej še ni mogel biti: v znanosti in umetnosti, filozofiji in teologiji in tudi na ravni svetništva.

Trezna politika, zahtevni sistem izobraževanja, disciplina pri delu in pripravljenost na žrtvovanje, nam lahko omogočajo vstop v tako dobo.

Iz česa bomo ustvarjali?

Iz ponotranjene in poglobljene človečnosti, pristne, globoko slovenske in krščanske ter tako, univerzalne.

Smemo tudi upati, da bo z rastočo svobodo slovenski kristjan ohranil in celo povečal v svoji duhovni suverenosti smisel za humor. Na zdrav način bo znal relativizirati sebe, svojo hišo in svoje podjetje...

Postali smo 176. članica svetovne organizacije in pred stekleno palačo ob Vzhodni reki v New Yorku je zaplapolala naša zastava. Naši diplomati odhajajo v svet, izročajo poverilnice tujim predsednikom in kronanim glavam, v Ljubljani pa je začela rasti kolonija tujih diplomatov.

Slovenija je postala članica množice mednarodnih organizacij od mednarodnega denarnega sklada prek Mednarodnega

združenja za civilno letalstvo do Mednarodne zveze policistov Interpol. Svet je odkril Slovenijo, saj je bila na vseh malih ekranih sveta in tudi pri nas v Argentini.

Res je, na globusu smo le drobna točka, a ne edina, kot sem prej omenil. A navsezadnje pa so take točke sila pomembne, če se spomnimo Arhiméda, ki je rekel: „Dajte mi točko, pa bom premaknil zemljo.“ Slovenci bi si morali prizadevati, da bi postali ena od takih točk. Nič, kar ni najboljšega, nam ne bi smelo biti dovolj dobro, da bodo naposled vsi vedeli, kje je Slovenija: tista majhna, zelena dežela, kjer naredijo to in to stvar tako dobro — kot nikjer drugje — zato se ji reče Slovenian Quality, slovenska kakovost.

„Zavedati se pa moramo, da energije naroda niso izčrpane. Če se bo večji del narodnih energij izgubljal v neodgovornem in anarhičnem spolnem izživiljanju, v mamilih, v miselnem in vedenjskem cinizmu in v plehkem porabništvu, potem si pač ni kaj obetati od tega naroda. Če pa bomo premagali negativna nagnjenja, če bomo živeli iz globoke in bogate notranjosti, če bomo močno vkoreninjeni v Resnici in Lepoti, potem lahko pride do splošne eksplozije slovenskega genija, ki bo izrekel svoje veliko besedo. Nekaj podobnega kot v Bachovi maši, ko v izbruhu zmagoslavne veselja odrešenih src iz zbora in ob spremljavi orkestra zadonijo besede: „Et resurrexit tertia die...“

Tudi nas slovenstvo obvezuje:

„na delo tedaj, ker resnobni so dnovi
a delo in trud nam nebo blagoslovi...“

Za konec želim posvetiti ta dan svojem očetju, ki je srčno čakal ta praznik, in mami.

Svoji družini in vašim družinam.

Svojim in vašim duhovnim vodjem.

Javnim delavkam in delavcem za slovenstvo.

Žrtvam revolucije in svetniškim kandidatom, ki so poročstvo naše bodočnosti.

Hvala, slava in trajen spomin vsem!

SPOMINSKA PROSLAVA V KOČEVSKEM ROGU

Kakor se Slovenci po svetu spominjamo svojih padlih in pobitih protikomunističnih žrtev, se sedaj tudi v Sloveniji spominjajo meseca junija vseh naših junakov na Rogu in drugod. Tako so spet pripravili spominsko proslavo na Kočevskem rogu v nedeljo, 26. junija. Slovesnost, ki se je udeležilo nad 8.000 rojakov, nekateri tudi iz Argentine, se je pričela s slovesno sveto mašo, ki jo je daroval slovenski metropolit nadškof dr. Alojzij Šuštar in med somaševalci tudi nuncij apostolskega sedeža. Za tem je sledil kulturno-spominski del, kjer so peli zbori nekaj spominskih pesmi, med njimi pa so se zvrstili govori. Glavni govornik je bil dr. Branko Rozman, katerega govor objavljamo v celoti. Enako objavljamo tudi govor Slovenke iz Argentine prof. Pavlinke Korošec Kocmurjeve.

DR. BRANKO ROZMAN

Izpolnimo svoje dolžnosti

Prvi kristjani v Rimu so se zbirali h Gospodovi daritvi na grobovih mučencev v tamkajšnjem podzemlju, v katakombah. Tako se zbiramo tudi mi ob naših katakombah pri naših mučencih. Ob tem se jim zahvaljujemo za njihovo življenjsko daritev; hkrati za njih molimo, če imajo morda še kaj dolga pri vsesvetem Bogu; in se jim obenem priporočamo.

Ja, tudi to. Saj so ti naši možje in fantje uresničili ljubezen v najvišji stopnji; po božjih merilih „nima nihče večje ljubezni, kot kdor da življenje za svoje prijatelje“. Zato smemo misliti, da že bivajo presvetleni v Očetovi hiši.

Ob misli na njihovo žrtev nas vznemirja vprašanje, ali smo tudi mi izpolnili svoje dolžnosti do Slovenije in do njih. Gre predvsem za dvoje: poskrbeti za resnico do njih in storiti kaj za narodno spravo.

○ tem dvoje besed.

Resnica o naših mučencih

Kdorkoli hoče vedeti, lahko ve, da pri nas brez revolucije tudi protirevolucije ne bi bilo. Ob tuji okupaciji se je mrtvaški ples z vso silo razvnel s povsem neodgovorno in usodno odločitvijo partijskega vrha, da izrabí narodovo nesrečo za izvedbo revolucije v imenu „velikega“ Stalina. Ta se je res skotila in delala korenito, vse prej kot v rokavicah. S poti je moralo vse, kar ni bilo v skladu s stalinistično vizijo. To je zgodovina, ki je ni mogoče spremeniti.

Začela je teči kri — in to nedolžna kri najboljših Slovencev. Dodana teža te pustolovščine je bila, da je bilo to prelivanje krvi za Slovenijo brez sleherne koristi. Nasprotno: bilo ji je v neizmerno škodo: z njo je bilo za pol stoletja zabetonirano partijsko enoumje.

Nesmisel revolucije so se uprli mnogi Slovenci, to je tisti, ki so bili sposobni videti, kaj se za zavajajočo kratiko NOB dejansko skriva, in ki so imeli svoj narod tako radi, da so za njegovo rešitev tvegali vse. To so bili veliki poštenjaki in veliki idealisti: utemeljitev in moč za upor proti revoluciji.

Razstava o begunstvu

V okviru STUDIA SLOVENICA je bila 25. junija v Škofovih zavodih v Št. Vidu odprta razstava: Življenje v begunskih taboriščih od leta 1945 dalje. Fotografski material je popolnoma jasno prikazal vso tragedijo umika, potovanje čez Ljubelj, nato pa taboriščno življenje v Spittalu, Lienzu in Vetrinju ter drugod. Sodelovali so tudi Slovenci iz Argentine, ki so sedaj na študiju v Sloveniji. Razstava je imela ugoden odmev. Odprl jo je nadškof dr. Alojzij Šuštar, namen pa imajo, da jo bodo pokazali še po drugih slovenskih mestih.

skemu zlu so črpali predvsem iz božjih virov.

Ti ljudje nimajo danes, 45 let po svoji nasilni smrti, pravice niti do dobrega imena. Za našo mlado demokracijo je to dokaj ubožno spričevalo.

Nam pa zastavlja ob tem dejstvu naša vest vprašanje, ali smo kaj storili, da se ta krivica popravi. Telesnega življenja jim ne moremo vrniti, dobro ime jim moramo.

Vprašanje narodne sprave

V zadnjih dveh letih ni v našem prostoru zlepa o čem izzvenelo toliko lepih besed kot o tem, da je narodna sprava absolutni pogoj za naše preživetje. Obenem se pa ni v tem času zlepa za kaj tako malo storilo kot ravno za spravo.

Morda lahko k začetku uresničevanja sprave kaj prispeva tale misel: zastopniki obeh medvojnih vojskujočih se taborov naj bi sedli za isto mizo in začeli v pogovoru reševati konkretne ovire, ki spravo potiskajo v daljno prihodnost.

V seznamu vprašanj, ki naj bi jih reševali, spadajo tudi tale:

- nepristransko ugotoviti našo medvojno resnico,
- v ta namen ustanoviti častno razsodišče, ki naj bi pomagalo pri iskanju krivde in krivcev,
- priznati svojo krivdo, kolikor je je na vsaki strani bilo,
- vse zagrešeno drug drugemu odpustiti,
- popraviti storjene krivice,
- oba tabora v pravicah izenačiti in odpraviti posebne pravice tistih, ki jih imajo,
- odstraniti iz slovenskega prostora vse, kar spominja na revolucijo in nehati proslavljati vojaške zmage,
- doseči, da sestopijo z oblasti vsi, ki so med vojno zagrešili kazniva dejanja ali ki so v odločilni meri pomagali vzdrževati povojni totalitarizem,
- vojnim in povojnim žrtvam vrniti dobro ime in jih spoštljivo pokopati.

Ker nam spravo narekuje krščanska ljubezen in ker je opisani način mogoče edina pot do nje, naj bi se je lotili čimprej.

— — —

Naj končam.

— Vam, naši mučenci, po naših katakombah po vsej Sloveniji, hvala za vašo žrtev: darovali ste največ, kar ste imeli.

— V svetem pismu stoji, da „brez prelivanja krvi ni odrešenja“. Po tej božji logiki tudi naša nedolžna prelita kri ni otekla zaman.

— Tudi ona je bila po večnostnih merilih kri odrešenja: seme, iz katerega bodo v našem narodu spet vzkile tiste vrednote, za katere ste umrli: resnica, poštenje, dobroti in smisel za večnost.

— Naj bi začele kliti čimprej.

PROF. PAVLINKA KOROŠEC KOCMURJEVA

Katedrala slovenskih mučencev

Vsakokrat, ko pridem v Kočevski Rog, se mi skrči srce... tesno mi je... Vstopam v zeleno katedralo slovenskih mučencev, katere ni obglavil tuji meč, temveč bratova roka.

Ne morem doumeti, moj Bog, kako se je mogla zgoditi ta strašna morija. Kaj je moralo biti v duši človekovi, da je bil zmožen nasilja duha teme.

Stojim v tej tišini gozdov, na tej blagoslovljeni zemlji; sezujem se. V duši poljubljam vsak košček te svete prsti, ki je vas — naši mučenci — sprejela v svoje naročje, kjer ste z nami čakali slovensko svobodo. Stric Niko, še iz Šentviških zaporov, predno so te podrli v to brezno, si poslal mami domov — v boleči ponos — po mladoletnem sojetniku zapisane Prešernove besede: „Manj strašna noč je v črne zemlje krili, / kot so pod svetlim soncem sužnji dnovi.“

Davna vizija poeta Simčiča se je uresničila: „In vendar nekoč bo...“ in uresničujejo se sanje nas vseh: „lučka ob lučki... prižgal jih bo tvoj sin, ali tvojega vnuka vnuk...“ Kralj Matjaž slovenske pravice se prebujajo iz polstoletnega spanja, in sirote domovine se lahko vračamo na tvoja tla, Slovenija. Vsi — tvoji otroci od tu in mi preko morja smo se združili ob teh breznoh stritih kosti, da se prosto zjokamo v bolečini ponosa, da jim prižgemo svečke, simbol življenja v Kristusu, da z njimi prosimo blagoslova.

Prišli smo k Vam na vaš poslednji ze-

meljski dom, vsak k svojim; stric Niko, ki te nisem poznala, pa si vendar tako globoko v meni zarezan, tako zelo me spremljaš po življenjski poti; vsak k svojim, atek, dedek, možek, ženin, bratec, sinko... Koliko nas je tu zbranih...! Koliko vas tukaj leži pobitih, o Bog!

Tukaj smo, nihče nas ne preganja! Komunistični režim se podira, resnica vstaja na dan. Čudež se je zgodil. Tudi čudež, da smo sploh tu, da ne trohnimo med vami, da se je druga in tretja generacija sploh rodila; čudež, da tudi naši starši ne ležijo tu pomorjeni; čudež, da si ušel iz Teharij, očka, in ostal živa priča groznih trenutkov slovenske zgodovine.

Naša mlada slovenska država ni sad desetdnevne vojne, je cena potokov krvi in solza, je cena gore trpljenja, je cena slovenske kalvarije za Boga, narod in domovino!

Hvala Ti, dobri Bog, za življenje. Hvala Ti, da smo se lahko rodili. Hvala za tvojo mučeniško vojsko, ki nas spremlja skozi desetletja in nam daje pogum, da pričamo zgodovino, ki je zgodovinarji še nočejo pisati.

Bog Sveti Duh, daj nam moči, da ne omagamo, da ostanemo trdni v pravici, resnici in ljubezni.

Slovenski mučenci, pri Bogu prosite za nas! Izprosimo našemu narodu lepših dni v sožitju in bratski ljubezni; naši mladi državci pa varstva in blagoslova!

Slovenski knez Domicijan je res živel

Najdba dela originalne nagrobne plošče

V okviru Millstattskega simpozija zgodovinarjev je prišlo do dogodka, ki je brez dvoma izrednega pomena za koroško zgodovino: znanstvenik iz Avstrije in Nemčije (doc. Glaser in prof. Nikolasch) sta namreč dokazala, da ima legenda o slovenskem knezu Domicijanu, ustanovitelju prve cerkve na severnem Koroškem, resnično jedro.

Domicijan, do časa cesarice Marije Terezije patron dežele Koroške, je torej — po zadnjih spoznavanjih znanstvenikov — res živel, o njegovi eksistenci pa priča fragment z originalnega nagrobne kamna, ki so ga odkrili v nekem stranskem prostoru millstattskega samostana. Še pred desetimi leti so — prav tako v Millstattu — uradni koroški zgodovinarji govorili o ponaredku in menili, da gre za izum menihov. Sedanje odkritje in potrdilo, da je Domicijan res živel, je rezultat raziskavanj znanstvenikov različnih panog.

Mali Domicijan je bil — kot vse kaže — kot drugi slovanski knezi dežele Karantanije — talec na dvoru bavarskih mogotcev. Po smrti svojega očeta — tako znanstveniki — se je pokristjanjen vrnil v svojo domovino ob Millstattskem jezeru in tu pomagal pri zatrtju uporov poganskih rojakov. Živel je okoli leta 800 po Kristusu. Za časa škofa Theodericha, prvega velikega svečenika po Modestu, je ustanovil cerkev in ščitil duhovnike.

Na Koroškem je Domicijan do leta 1644 veljal za deželnega patrona, koroškega zavetnika, in apostola, leta 1762 pa so avstrijski škofi predložili dokument, za beatifikacijo Domicijana papeža, vendar je bilo ob ukinitvi jezuitskega reda konec teh prizadevanj.

Najdba dela originalne nagrobne plošče ter izsledki te najdbe brez dvoma pomenijo pravo senzacijo v zgodovini zgodnjega srednjega veka.

Po Republiki, 17. junija 1993

NOVICE S KOROŠKE

90 LET V SELAH: Društveniki selskega KPD „Planina“ so na Štefanovo vabili na prireditve kulturnega delovanja v Selah. Pričala je pestrost in raznolikost delovanja selskih kulturnikov na pevskem, glasbenem in plesnem področju. Petje v Selah pomeni jezikovni in izobraževalni faktor, je tudi nositeljica narodne zavesti. Na prireditvi poleg gostov iz drugih občin, ki so nastopali, je prvič nastopil ansambel Glasbene šole — oddelek Sele —. Predsednik KKZ je rekel, da se je treba globoko pokloniti idealizmu selskih društvnikov, da so znali dati mladini izobraževalno možnost, slovensko narodno zavest, lastno identiteto in zavest svojih kulturnih posebnosti.

Zgodba skupine Slovencev

Želimo, da se seznanite s skupino Slovencev, ki je imela drugačno pot v tujino kot begunci ob koncu druge svetovne vojne. Želimo povedati zgodbo skupine Slovencev, ki se je beguncem pridružila. Mladi čutijo, da je to že nekje daleč, mi starejši pa, kot da je bilo včeraj.

Minilo je že 47 let, kar smo se odločili, da ne bomo živeli pod komunizmom. Bili smo prepričani, da to ne bo trajalo za vedno.

Z zanimanjem in veseljem prejemamo novice o spremembah v domovini. Zelo lep je ta politični razvoj, a za nas, ki smo se uprli življenju pod diktaturo, je sprememba prišla prepozno.

Smo nekdanji prisilni mobiliziranci v nemško vojsko z Gorenjske in Štajerske — iz pokrajin, ki sta bili leta 1941 priključeni k nemškemu rajhu. Zakaj smo morali iti v tujo, nemško vojsko? Napravili so nas za nemške državljane. Ko je prišel poziv za vojsko, je lahko človek izginil k tedaj nastajajočim partizanom, a s tem je bila postavljena vsa njegova družina; ni bilo dosti izbire.

S tem ko smo prišli v zavezniško ujetništvo (naš cilj), smo se rešili nemške vojske in zavezniški (zahodni) so bili naši rešitelji. Bili smo vojni ujetniki, čeprav smo se izrekli kot Jugoslovani. V mesto Aversa pri Neaplju so nas navozili iz Francije in Italije. Ločili so nas od Nemcev in drugih narodnosti. Bilo nas je okoli 900. Prišli so jugoslovanski oficirji in vsi smo se priglasili v jugoslovansko kraljevo vojsko, vendar je ravno takrat prišlo do pakta Tito-Šubašić.

Po tem dogodku so nas Američani, pod katerih upravo smo bili, izročili Angležem, ti pa so nas odpeljali v kraj Gruma blizu Barija. V taborišču smo imeli izobešeno slovensko zastavo, seveda brez rdeče zvezde. Tako so nas odkrili partizani, ki so imeli tam blizu svoje baze pod angleškim okriljem. V taborišče so prišli partizanski oficirji in nam govorili o svojem boju za domovino; govorili so nam o slavni sovjetski vojski, ki je ravno takrat zasedala Beograd. Rekli so nam, da moramo dati na zastavo rdečo zvezdo, ker je naša zastava zdaj takšna.

Oni so imeli vsi rdeče zvezde na kapah. Mi smo hoteli vedeti zakaj, saj to imajo vendar Sovjeti! Pa je eden izmed oficirjev dejal, da je za nas velika milost, da nas oni sploh vzamejo v svojo vojsko, ko pa smo bili v nemški vojski. Zaradi te izjave je prišlo do ostrih protestov in partizani so se morali umakniti iz taborišča.

Postali smo uporniki. K partizanom ne gremo, saj nam je to postalo nekaj tujega.

Polaščale so se nas hude slutnje. Kaj bo zdaj z nami? Kaj bodo naredili z nami Angleži, katerih ujetniki smo? Med nami so se začeli prepiri, na kapah nekaterih kolegov so se pokazale rdeče zvezde. Posebno revolucionarni so bili neki Jeseničani, neki Tržičani in neki Trbovci. Angleži so nas morali ločiti. Odpeljali so vse, ki so se zglasili, da gredo k partizanom. Bilo jih je okoli 250 (to je bilo 12. marca 1945). Ostalo nas je 665 fantov. Zaskrbljeni smo čakali, kaj bo zdaj z nami. Bili smo priče, kako so odpeljali vse fante iz Sovjetske zveze, ki so bili v nemški vojski. Na srečo se to z nami ni zgodilo. Ob koncu vojne smo bili še vedno za žico.

10. maja so nas izpustili na svobodo in nas potem zaposlili v angleški vojski po raznih krajih Italije. Tam nam je bilo dobro (dosti bolje kot v nemški vojski).

Počasi so prihajale do nas novice o množici beguncev, ki so prihajali iz Slovenije ali Jugoslavije v Italijo. Z njimi smo prišli v stik, ko so jih pripeljali v mesto Eboli. Večinoma so bili srbski četniki z

generalom Damjanovičem. Z njimi je prišla tudi majhna skupina Slovencev.

Čedalje bolj smo se začeli zavedati, da bo naša vrnitev v domovino težka, če ne pride do politične spremembe ali vojaškega spopada, o katerem se je tudi govorilo. Bolje je, da do takrat ostanemo zunaj, smo menili. Bili smo zadovoljni, ker nismo sodelovali v bratomornem klanju. Na frontah smo se tudi pazili, da nismo streljali na zavezniške vojake, in smo s tem pač pripomogli do hitrega prodiranja zavezniške vojske v južni Franciji. Ko smo bili v angleški vojaški službi, nas je obiskal nekdanji minister jugoslovanske vlade v Londonu, dr. Miha Krek. Nič ni bil optimističen glede našega položaja.

Ko je bilo angleške službe konec (september 1946), smo morali v civilno taborišče, ali pa se vrniti v domovino. Domo-tožje je bilo čedalje hujše in marsikateri se je v letih 1947-48 vrnil v domovino.

Maja 1948 smo bili še vedno v taborišču v Italiji. Tam so se bližale volitve, italijanski komunisti so nam že grozili, saj so bili prepričani, da bodo zmagali, ker je bilo takrat v Italiji veliko revščine in stradanja. Prišle pa so velikanske količine hrane iz ZDA in položaj se je spremenil. Marsikdo bi se takrat vrnil domov, a v Italijo so prišli novi begunci iz Jugoslavije. Bili so drugačni kot prvi (rdeči), a mi nismo mogli verjeti sporu Tito-Stalin.

V Argentino, ki je prva sprejela begunce, nas je iz naše skupine šlo več kot 200; drugi so bili potrpežljivi in so čakali, da se jim je odprla pot v Kanado, Avstralijo in tudi v ZDA.

V izseljenstvu je bilo prva leta domotožje res hudo. Nekateri so se zapustili, vdali so se pijači in jih ni več med nami, drugi smo v delu pozabljali na bridkosti (prostovoljnega) begunstva. Zidali smo si lastne in skupne domove, v katerih najdemo delno nadomestilo za to, kar smo izgubili.

Tu v Argentini je naša skupina znana med Slovenci pod imenom tranijski fantje, ker je bilo zadnje taborišče v Italiji mesto Trani ob jadranski obali. Še vedno se shajamo enkrat na leto.

O fantih, ki so takrat odšli od nas v partizane, nimamo nobene novice, čeravno smo jih ob obisku v domovini iskali.

Zanimivo bi bilo, če bi se kateri od njih oglasil (kako so jih sprejeli partizani?).

Še en podatek: tu v Argentini je tudi majhna skupina nekdanjih prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko, ki je prišla v angleško ujetništvo v Afriki in od tam šla v jugoslovansko kraljevo vojsko. Po sporazumu Tito-Šubašić so se razpolovili, nekateri so šli k partizanom, nekaj pa jih je ostalo v angleški vojski.

Ob 40-letnici izseljenstva v Argentino smo dobili pozdrave od naše skupine iz ZDA, kjer je najbolj dejaven tranijec dr. Edi Gobec.

Franc Lobnik in Stanko Oberžan
Argentina
„Slovenec“, 2. 2. 1993

Mogoče vas bo zanimalo vedeti, da...

— da je bilo v nedeljo 18. aprila v bivšem malem semenišču v Gorici srečanje njegovih nekdanjih gojencev, ki se je odvijalo v lepem prijateljskem vzdušju, z govori v italijanščini, slovenščini, furlanščini in latinščini...

Ko od tovarišije ostane samo še mafija

Komunistična diktatura je bil monoliten sistem. Bil je tudi sistem, podoben toliko obsojanemu južnemu apartheidu, le da komunizem ni bil sistem rasne, temveč politične diskriminacije.

Zato so družbo skušali obvladovati prek umetno skonstruiranega sistema „transmisijskih“ oziroma t. i. družbenopolitičnih organizacij in prek delegatskega skupščinskega sistema. Tako so komunisti obvladovali družbene skupine (od „množic“ v SZDL prek mladine v ZSMS do delavcev v sindikatih in borcev v ZZB) in celotno družbeno zgradbo (politično v „družbenopolitičnem zboru“, teritorialno v „zboru občin“, proizvodno v „zboru združenega dela“ in interesno prek „samoupravnih interesnih skupnosti“). Pri slednjem sicer ni bilo jasno, ali naj bi imel primat ideološko povzdignjen „delavski razred“ ali njegovo domnevno politično predstavništvo. Ker pa se tak sistem ni bil sposoben reproducirati, je morala na prostor „delavskega razreda“ vskočiti komunistična partija in stalno popravljati neuke sklepe delavstva. Ker pa mora biti tudi nadzornik nadzorovan, je ključnega pomena za tako postavljen korporativistični sistem tajna policija. Razmerje med partijo in Udbo je najbolje pojasnil razočaran komunist, ki je dejal takole: „Partija je Udba in Udba je partija.“

Že v PIF/OF (Protiimperialistična fronta / Osvobodilna fronta; op. ur. Sv. Sl.) je tedanjo VOS nadzorovala konspirativna komunistična partija mimo Izvršilnega odbora OF. S tem dejstvom je bil dejavno izničen „vsenarodni“ in „nestranski“ značaj PIF/OF; tisti „levi sokoli“, „krščanski socialisti“ in drugi dobrosrčni, ki so sodelovali v IO OF, pa so služili dejansko samo propagandnim namenom te konspirativne strukture. Po Dolomitski izjavi in še posebej po prihodu partije iz te konspiracije v OF na plano (po Informbiroju!) pa je tem sopotnikom preostalo samo še to, da se povsem izročijo tej konspirativni strukturi ali izginejo s političnega prizorišča. Sorodna politična taktika SDP jeseni 1992 je dejavno izničila možnosti združevanja slovenske socialdemokracije. V tem smislu ima Janez Janša prav v svoji kritiki strank t. i. Združene liste. Da zgodovinski spomin ni revanšističnega značaja, priča ravnanje tedanje ZKS-SDP na volitvah 1990. V starem komunističnem sistemu je bila približno ena tretjina članov vsakega partijskega komiteja udbovska, razsulo sistema in osamosvojitve posameznih ustanov sistema pa sta spremenila pravila igre. Najprej so se osamosvojile republike. Zatem še „družbenopolitične organizacije“, ki so celo vsaka zase šle na volitve (ZKS-SDP, ZSM-LS in SZDL-SZ). Tudi Udba oz. SDV je imela interes preživeti, obstati in se prilagoditi. Vztrajanje pri ohranitvi starega sistema prav tja do volitev je bila ena največjih napak opozicijske koordinacije, saj je omogočila to preživetje tudi s tem, da so udbovci likvidirali sledove

svojega delovanja in izvedli prvo pravo privatizacijo, namreč privatizacijo dosjejev.

ZKS-SDP je zagotovila svoj uspeh na volitvah 1990 delno zato, ker je ohranilo jedro kadrov in jedro svojih „vernikov“, ta okleščeni, toda zato preverjeni ostanek nekdanje totalitarne partije pa je še vedno lahko uporabljal udbovske informacije in partijsko zaupniško mrežo (operacije Fokus). Ker pa ni mogla več formalno nadzorovati Udbe, so se te vezi čedalje bolj rahljale. Bistveno je bilo, da se Demos blokira, in navezava z udbovskim aparatom je za to zadostovala. Na volitve 1992 je tako prenovljena in ohranjena lahko šla kot sodobno organiziran, profesionalni strankarski aparat in to celo brez glasov članov mreže Fokus. Ti so lahko sodelovali v drugih igricah, pa tudi nadzirali so z vrha, torej zunaj SDP.

Ker so bile „prve demokratične večstrankarske volitve“ prijazno obtoževanje v korist preživetja nekaterih, je treba — ne glede na sprijaznjenje Zahoda z demokracijo po slovensko — ugotoviti, da je v tem početju še skrit izvrtni greh našega večstrankarstva. Sistem ni samonikel, ampak je kljub sedmim skupinam strank, ki tvorijo sedanji politični sistem in „pluralizem“, v temelju konstruiran. Izločitev novih demokratičnih sil, ki so nastale kot opozicija (narodni demokrati, zeleni, SPS SNS - z razcepi krščanski demokrati - „stisnili smo jih“; poskusi blokiranja Janševe kandidature v SDSS itd.), je del tega graditeljskega načrta. Preveč močna stranka SKD na primer ne bi bila ustrezen partner za „veliko koalicijo“. Po dveh letih demokracije je bilo dovolj, da se je poseglo v obstoječe stranke. Če je bil proces razslojevanja nekdanje ZK na komuniste prenovitelje in na disidente naraven proces (Pučnik je šel v šestdesetih letih, Rupel v sedemdesetih, Hribarja v osemdesetih, Šešerko tik pred volitvami, E. M. Pintar po propadu „vlade v senci“), je treba poudariti, da je „ustavljanje desnice“ z razcepom v SDZ, dohodom SDSS „na levo“, oblikovanjem Zelenih-ekološke socialne stranke itd. očitno sinhronizirana akcija. S tem pa je očitno odstranjena še zadnja bojazen nekdanjih rdečih oblastnikov, namreč tista, o radikalnem razčiščenju s totalitarno preteklostjo. Konstruirani sistem očitno deluje po svojem genetskem programu in tista mala pomoč, ki jo je ponujal razpadajoči in osamosvojeni represivni del nekdanje partijsko-policijske oblasti, je opravila svoje. Poglavitno je, da ni prišlo do temeljnega prodora starega sistema, preoblikoval se bo tako sam!

To potrjuje tudi pričevanje Cirila Ribičiča (Rad sem jih imel, str. 55): „Skupaj smo ocenjevali politično situacijo in menili, da je bolj malo možnosti, da bi uspela želja desnice po političnih procesih zaradi povojnih deformacij in pobojev in da gre bolj za predvolilne afere kot za zelo realno možnost. Oče in mama pravita, da morata urediti premoženjske zadeve, predno pride do kakšnih nepredvidenih težav.“

Temu zapisu ni kaj dodajati. Razen pripombe, da se je nekdanja tovarišija pripravljena odreči posameznemu pripadniku tedaj, ko ogroža njen kolektivni obstoj. In razen ugotovitve, da pretvorbe tovarišije v mafijo prihaja na dan po zaslugi njenih notranjih sporov in spopadov. Bo to v zadoščenje tistim, ki so od slovenske pomladi pričakovali vse kaj drugega kot neskončno verigo napol razčiščenih afer?

Mladen A. Švarc
Slovenec, 24. 5. 1993

— da je v času velikonočnih praznikov neko pismo potovalo iz Trsta v Ljubljano trinajst dni...

— da je PTT podjetje Slovenije dalo natisniti novi telefonski imenik v 230.000 izvodih...

— da je v Italiji —tako kot v Sloveniji— več pesnikov kakor bralcev poezije...

— da Sveto pismo omenja Satana več kot tisočkrat (od tega skoraj tristo krat v Novi zavezi)...

Mladika, Trst, št. 3

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN

Liga žena-mati

V juniju je pri sanmartinski Ligi žena-mati govoril Franc Zorec in sicer v spomin na domobranstvo. Spominjal se je svoje in mnogih drugih petdesetletnice domobranstva, ko so se začeli boriti proti partizanom, v korist slovenskega naroda. Še vedno enakomisleči in z vročo željo, da bi v domovini zavladovala resnična svoboda. Veliko jih je padlo, veliko so jih pobili in ljudje hodijo na skrite grobove ali tudi žive priče so ostale in pričajo o naši preteklosti. Marsikomu obujajo vest in narodu ponos do vseh tistih, ki so tako žrtvovali svoje življenje za mir in svobodo. Čeprav so nasprotniki povzročili veliko gorja nam in narodu doma, vendar bo vstal dan, ko bo vsem jasno, kdo je imel prav in kdo je bil v zmoti. Resnica je vedno enaka. Krivična ideologija še ni priznala zmote. V šolah še vedno mladino vzgajajo po svoje. Zločinci še niso dali odgovor za strašna dejanja. Bodimo zgled naši mladini!

petim celinam. Tako je simbolično uresničil Jezusovo naročilo po skoraj 2000 letih: „Pojdite po vsem svetu...!“

Junjsko srečanje vedno oblikujemo v smislu žalnega spomina na naše žrtve vojne in revolucije, posebno še po vojni pobite, vrnjene in razorožene domobranci — med njimi so bili civilisti, žene in matere z otroki. Vsako leto se jih radi spomnimo, ker ne moremo mimo njih, ki nam iz onstranstva narekujejo: Ne pozabite nas, da ne bodo naše nasilne smrti zastonj! Zato negujemo ljubeč spomin nanje, ne sovraštva do izvršiteljev.

Ob goreči sveči in slovenskemu šopku s trakom naše zastave, smo po enominutnem molku molili za pokojne duše.

Gospa Joža Šturm Andrejak je za tem za letošnji spomin obnovila nekatere misli in dogodke iz naše žalostne a obenem mogočne dobe pred umikom v tujino. Osebna doživljaja so važna zgodovinska pričevanja! Star kitajski pregovor pravi zanamcu: Da te ne bo doletelo živeti v zgodovinsko zanimivi dobi! Ponavadi je tisti čas združen z velikim trpljenjem, ki pa v luči vere in večnost dobi nove razsežnosti.

Govornica je iz Ljubljane, kjer so se organizirali tudi prvi uboji. Pobiti so bili katoliški možje, po vaseh pa že preje tudi družine. Doživela je dobro načrtovan vdor komunistične partije v okupirani Sloveniji. Napadena je bila vera naših prednikov, ki je držala pokončne Slovence od krsta pri Savici naprej... Mladina je bila v največji nevarnosti, da pade v zanke rdeče propagande. Proti je nastopila gospa Joža, tedaj študentka socialno-moralnih ved v akcijski šoli in organizirala protikomunistične tečaje po šolah v Ljubljani in okoliških mestih in vaseh. Takoj smo upoštevali okrožnico Rerum novarum, ki je obsodila in svarila pred dialektičnim materializmom. Prepričljive in dokazane izkušnje rdečega nasilja v Rusiji in pozneje v Španiji so zajele mladino. Zvestoba katoliškemu nauku jo je silila, da ni odnehala. Zato jo je po vojni obsodilo sodišče v Ljubljani v odsotnosti na desetletje.

Po pesmi Oče, mati... sta predsednica Pavlina Dobovškova in govornica odnesli slovenski šopek pred spomenik padlim v Slovenski hiši.

Zlomljen nagelj, ki objema čisto slovensko zastavo, je narisala kot spominski list za to žalno uro Irenka Fajdiga.

Osebne novice

Krst: V cerkvi sv. Ivana v Trstu je bil krščen 13. junija Matjaž De Luisa, sin Sandija in Lučke roj. Kremžar. Za botra sta bila Sandijeva sestra Beti in Marko jerman. Čestitamo!

Poroča: V soboto, 3. julija, sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj Marko Vombergar in Andrejka Selan. Za priče so bili njuni starši Jure Vombergar in Meta roj. Debeljak ter Andrej Selan in Marija roj. Mehle. Poročil pa jih je Tone Bidovec s somaševanjem Tonija Qualizza SDB. Čestitamo!

Novi diplomantki: Na moronski univerzi je 2. junija dokončala študije Helena Žužek in postala biokemičarka.

V Conservatorio Provincial de Morón, je dokončala študije Nevenka Vester in postala učiteljica glasbe. Čestitamo!

Iz življenja Zveze slovenskih mater in žena

Za majski sestanek nam je asistent Zveze dr. Jurij Rode nanizal nekaj zanimivosti novega katekizma. Ni nov — resnica je samo ena — a je sodoben. Pripravljaj se je šest let, sodelovali so vsi škofje in ga tudi nekajkrat pregledali — stran za stranjo z vso njim lastno odgovornostjo. To daje novemu katekizmu zanesljiv pečat in bo v bodočnosti vodilo verujočega božjega ljudstva.

Prefekt kongregacije za verski nauk in predsednik komisije kardinal Ratzinger je nadzoroval delo in preučeval spremembo teksta, ki je služil Cerkvi skoraj nespremenjen nekaj stoletij. Je obširna knjiga z veliko razlage, a je predvsem dar škofom kot izhodišče in vodilo pri sestavljanju manjših, narodnih in škofijskih katekizmov, s katerimi naj bi oznanjevanje katoliške vere izrazili v različnih jezikih in kulturah ter tako zaznamovali začetke nove evangelizacije sveta na prehodu v tretje tisočletje.

7. decembra lani so ta katekizem v Vatikanu slovesno izročili papežu. Po en izvod je nato papež izročil petim škofom —

PIRAN — Na tradicionalnem srečanju dijakov srednjih pomorskih šol v Hamburgu je posadka Pirančanov s kuterjem priveslala na drugo mesto. Med triindvajsetimi posadkami z vseh podobnih šol na veslaški tekmi so Pirančani „spustili“ predse le posadko Hamburga.

LJUBLJANA — Moški pevski zbor Grafika, ki so ga ustanovili leta 1923, slavi 70 let. Na slavnostnem koncertu sta sodelovala tudi pobratena moška zbor Dušan Jereb iz Novega mesta ter Talum iz Kidričevega.

PTUJ — Pokrajinski muzej in občina sta pripravila prvo srečanje predstavnikov gradov na Slovenskem. Govorili so o načrtih in stališčih konservatorske in muzejske stroke. Za udeležence so nato pripravili kosilo po receptih iz XVII. stoletja.

vnih in srednjih šol se je končalo letošnje po vrsti 16. vseslovensko tekmovanje šolarjev v znanju materinščine. Geslo letošnjega tekmovanja šolarjev je bilo ljudsko izročilo v slovenskem slovstvu kot večno mlado izročilo. Organizator — Slavistično društvo Slovenije je poročalo, da so tekmovalci pokazali obilo znanja in zapisali tudi zanimive poglede mlade generacije na izročilo. Tekmovalci so bili razdeljeni v štiri skupine. Najboljši so bili: Nataša Mlakar iz Ljubljane, Mateja Stres iz Nove Gorice, Polona Bergant iz Celja in Tamara Giorgi iz Opčin.

LJUBLJANA — Fakulteta za družbene vede je od Ameriškega centra dobila v dar kakih 30 izvodov strokovnih knjig v vrednosti okoli tisoč dolarjev. Študentom, zlasti na novem področju, imenovanem ameriške študije, bodo v veliko pomoč.

KOLOVRAT — Mohorjeva družba iz Celja je poskrbela za reprint najbolj popularne zgodovine knjige slovenskega naroda. V gradiču Kolovrat, ki sta ga sin in vnuk dr. Josipa Mala obnovila iz razvalin, je bila predstavljena nova izdaja Malove Zgodovine slovenskega naroda. Na prireditvi na Kolovratu, ki leži malo stran od Izlake, so se poleg občudovalcev in časnika zbrali še dr. Bogo Grafenauer, dr. Vasilij Melik in dr. France Dolinar.

LJUBLJANA — Plesalci Mojce Horvat so bili na Nizozemskem, kjer so se v mestecu Gulpnu na evropskem prvenstvu zbrali najboljši plesalci show danes. Ljubljanci so bili zelo uspešni, saj so posamezniki, dvojice in skupine osvojili kar pet naslovov evropskih prvakov, tri druga in dve tretji mesti in tako ponesli ime slovenske države v Evropo.

LJUBLJANA — Cankarjev dom je na dan obletnice rojstva velikega pisatelja Ivana Cankarja pripravil slovesno razglasitev pokroviteljev in mecenov te slovenske ustanove. Predstavnikom pokroviteljev in mecenov so podelili plakete. Odkrili pa so tudi posebno ploščo, ki bo obiskovalce prireditev sproti seznanjala o sponzorjih in mecenih.

LJUBLJANA — Število podjetij je v Sloveniji vztrajno naraščalo tudi prvo četrtletje letos. Konec marca je bilo 39.579 podjetij, kar je za 8,6 odstotka več kot konec lanskega marca.

ŽALEC — V domu II. slovenskega tabora je v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Žalec in Zveze slovenskih godb bilo XIV. tekmovanje pihalnih orkestrrov Slovenije in iz zamejstva. Na dveh koncertih se je predstavilo dvanaest orkestrrov.

LJUBLJANA — Pred leti je bilo na retrospektivni razstavi del Hinka Smrekarja (1883-1942) mogoče videti tudi nekaj primerkov njegovih igralnih kart, ki jih je bila natisnila „Prva slovenska tovarna igralnih kart v Ljubljani“ verjetno tik pred prvo svetovno vojno. Sedaj pa je tarokistom na voljo njihov ponatis, v priloženi brošuri pa še izčrpne informacije: o Smrekarjevem življenju in umetnosti piše Milček Komelj, narodnopisne motive na kartah razlaga Helena Lozar Podlogar, Peter Vodopivec popisuje usodo prve slovenske tovarne igralnih kart, zapisa Jasne Horvat in Lade Zei pa sta posvečena taroku kot igri — prvi ponuja kratek zgodovinski pregled igralnih kart, drugi pa pravila in nasvete za igranje taroka. Karte je izdala založba Mladinska knjiga ob petdesetletnici umetnikove smrti.

LJUBLJANA — Znani angleški muzikolog Niall O'Loughlin je v februaru in marču številki glasbene revije The Musical Times objavil dva prispevka o slovenski glasbi 20. stoletja.

KAMNIK — Poimenovanje ulic in trgov je tudi v Kamniku aktualno. V razpravo občinske skupščine so poslali imena za dosedanja Titov trg in Trg svobode ter ulice Borisa Kidriča in Šlandra.

GRADIŠČE NAD STIČNO — Pripadniki Sai Babe so imeli v tem kraju srečanje, kjer je njihova svečnica Lojzka Erjavec (z obrednim imenom Mekoilo) vodila obred očiščevanja: hodili so po žerjavici, ki je imela okoli 850° C.

LJUBLJANA — Slovenija ne omejuje tranzitnega potovanja za državljane Srbije in Črne Gore preko svojega ozemlja. Za bivanje v njej pa državljani teh dveh držav potrebujejo garantno pismo državljanu Slovenije in primerno količino denarja za preživetje, so povedali na slovenskem ministrstvu za notranje zadeve.

MULJAVA — Za nagrado Kresnik 93, ki jo za najboljši slovenski roman, ki je izšel z letnico 1992, podelujeta Društvo slovenskih pisateljev in in časnik Delo, se potegujejo Veliki voz Miloša Mikelnja, Lovci na Rembrandta Petra Malika, Ljubezen na prvi pogled ter Tatovi koles Milana Kleča, Divjanje ali junak našega časa Aarona Kronskega, Mala Toneta Partljiča, Versailles pozimi Petra Stoparja, Otroci, živali, nara-va Frančka Rudolfa, Moja lepa županja Jan-zeza Švajcerja, Lidija Lidije Asta, S prstom skoraj skozi črno luknjo Rafaela Zormanana, Osemnajst nageljnov Milene Stojkovič, Hagar Vinka Ošlaka, Sneg na zlati veji Igorja Škamperla, Biseri pod snegom Dušana Jelinčiča, Karantanovci Draga Godina in Rožni vrt Katarine Marinčič.

RIBNICA — Ko se je letos 1931 slikar France Mihelčič po opravljeni akademiji vrnil domov, je za naročnika iz Ribnice ustvaril lepo botticellijsko podobo. Naročnik je bil gradbenik Alojzij Hren, ki se je kot upokojenec ukvarjal s slikarstvom. Vse do vojnih let je slika Brezmadežne plemenitila spalnico Hrenove družine in vprašanje je, ali bi preživela do današnjih dni, če bi je njen lastnik ne bil shranil v nekem seniku v vasi Prigorici. Sedaj je to sliko, dobro ohranjeno, nesla rodbina, ki jo ima v lasti, po dobrih šestdesetih letih prinesla avtorju, da jo je podpisal.

LJUBLJANA — Za zračni most med Slovenijo in Makedonijo skrbita Adria Airways in makedonski Palair. Adriana letala so dolgo letala po daljši progi. Bili so ena zadnjih letalskih družb, ki se je odločila za polete prek srbskega ozemlja. V mednarodni organizaciji za civilno letalstvo (ICAO) ne nasprotujejo preletom čez ZRJ, ne dovoljujejo pa pristankov letal.

LJUBLJANA — Na Šmarni gori je bila akademija ob 10-letnici planinske pesmi na Šmarni gori. Prireditve se je začela z lutkovno predstavo Rdeča kapica, nadaljevala pa se je z nastopom zborov iz vse Slovenije, zasavskih rogostov in potrkovalcev šmar-nogorskih zvonov.

LJUBLJANA — Na ljubljanski strojni fakulteti so otvorili računalniško delavnico, ki jo je podarila IBM Slovenija v okviru programa Akademska iniciativa. Gre za najsodobnejšo strojno in programsko opremo, to je pet delovnih postaj RISC in programe za računalniško konstruiranje ter proizvodnjo, kakršno uporabljajo na primer pri Dessaultu in Boeingu. Računalniška učilnica bo velika pridobitev pri šolanju strojnikov zlasti na podiplomski stopnji, pa tudi podlaga za uporabo pridobljenega znanja. Ob tej prililiki pa je minister za znanost in tehnologijo dr. Rado Bohinc povedal, da je ministrstvo potrdilo vseh 25 raziskovalnih projektov, ki so jih prijavi.

VRHNIKA — Z vročitvijo zlatih Cankarjevih priznanj 55 učencem iz osno-

MALI OGLASI

Še je čas za vložitev zahtevka za denacionalizacijo vaših nepremičnin v Sloveniji! Ponujamo vam pomoč. **Alejandra Igljč Šef.** Glavarjeva 45. 61000 LJUBLJANA - Tel.: (38-61) 347-808, Fax: (38-61) 311-362. **Proyectos de Informática S.A.** - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713.

NEVESTE - 15 LET: Izdelava šopkov in naglavkov iz svežih cvetov. **Gabrijela Marolt** - Tel. 664-1656.

PSIHOANALIZA

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. **Marko Mustar**; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel.: 83-7347 in 826-5005.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. **Elektro Ader** - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947.

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantacijsko integrirani; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Alas Tour Vam nudi po ugodnih cenah potovanja po Argentini, svetu in v domovino, tudi skupinska. Na uslugo Vam je **Juan Kočar**. Rivadavia 5283 - Loc. 34 - Tel.: 903-4006.

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni **Marjeta Senk** - Tel.: 762-2840.

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnice. **H. Yrigoyen** 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265.

ARHITEKTI

Arh. Aleksander Jure Mihelič - Načrti in vodstvo novih zidanih in prenovitve v Buenos Airesu, Miramaru in okolici. Tel.: 631-9600 in 0291-22977.

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, sreda, petek od 17. do 20. ure - Roque Saenz Peña 3245 - (1752) Lomas del Mirador - Tel.: 652-1910.

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 18. do 20. - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knave — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

dr. Mariano Radonič, odvetnik, od ponedeljka do petka od 17 do 20 ure, Mar del Plata in okolica. Olavarría 2555, Mar del Plata (7600) Tel.: (023) 51-0180/0177.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — **Andrej Marolt** - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

REDECORA - Celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - **Andrej Marolt** - Pte. Illia (Ruta 8) N° 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uradije od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uradije ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uradije ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uradije ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

DENAR S. R. L.
KOČMUR IN
KOMPJUTERJI

Estados Unidos 2219
Tel. / Fax: 943-6023
942-8681

PRIJAVA ZA NOVI Slovenski telefonski imenik

• SLOGA bo ob svoji 40-letnici izdala že sedmo izdajo SLOVENSKEGA TELEFONSKEGA IMENIKA.

• Razdelili ga bomo tudi sedaj brezplačno v 3.500 izvodih med rojaki v Argentini, Sloveniji in drugod po svetu.

• SLOVENSKI TELEFONSKI IMENIK je najpopolnejši seznam slovenskih industrijalcev, trgovcev, obrtnikov in profesionalcev v Argentini, zato v njem ne sme manjkati Vaše ime.

• Vabimo vse naše podjetnike in profesionalce, da se priključite z oglasom podobne oblike kot vprejšnji izdaji in opozorite ter povabite k temu tudi vaše prijatelje in znance. Več ko nas bo, bolje se bomo predstavili rojakom tukaj, doma in po svetu.

• Cena najmanjšega oglasa — 3 vrstice — je \$ 30.-, vsaka nadaljna vrstica stane \$ 20.-. Besedilo sporočite osebno ali po telefonu v SLOGO. Ker gre imenik po vsem svetu, priporočamo, da sestavite oglase v slovenščini ali vsaj dvojezično.

• Objava v osebni delu telefonskega imenika je brezplačna. Vabimo vas, da nam čimprej sporočite svoj priimek in ime ter telefonsko številko. Prosim, da potrdite objavo tudi tisti, ki ste že bili v prejšnji izdaji.

SLOGA - Bm. Mitre 97 - 1704 Ramos Mejía - Tel. 658-6574 / 654-6438 / 656-6244

V SLOGI JE MOČ!

V mali dvorani Slovenske hiše

bo v soboto, 17. julija 1993 ob 20. uri

PREDAVANJE O BIOETIKI,

ki ga bo imel priznan strokovnjak

p. dr. Domingo Basso OP

Vabi Slovensko katoliško akademsko starešinstvo

Vabljeni člani in vsi, ki jih aktualna snov zanima.

Predavanje bo v španščini.

SDO

SAN MARTIN

vabita na

XXIV MLADINSKI DAN

v nedeljo 18. julija

8.45 Sv. maša

10. Začetek tekmovanja

18. Kulturni program

Nato prosta zabava

SFZ

NOVA ŠTEVILKA TELEFONA V SLOVENSKE HIŠI

Zadnje čase imamo v Slovenski hiši velike probleme s telefonom; včasih po cele tedne ni deloval. Sedaj so nam sporočili, da bo Slovenska hiša dobila zaradi tehničnih razlogov novo številko

636-0841

od 17. julija dalje.

Prosim vse Slovence, ki bi želeli po telefonu govoriti z uredništvom našega časopisa Svobodna Slovenija, društvom Zedinjena Slovenija, Dušnopastirsko pisarno in drugimi organizacijami, ki imajo svoj sedež v Slovenski hiši, da upoštevajo to podelitev nove številke.

Vodoravno: 1. Nevezano, svobodno. 6. Verske slovesnosti. 11. Napravi rano. 12. Cigan. 14. Predlog za drugi sklon. 15. Glavni števniki. 16. stara dolžinska mera. 18. Nizka rastlina z olesenimi stebli. 19. Pritrdilnica. 20. Kurji samec. 22. Dva enaka samoglasnika. 23. Mesto na Koroškem. 25. Drevesni sadeži. 27. Menjačice, enoceličarji. 29. Gosji samci. 31. Bridek, neprijetnega okusa. 32. Skala pod vodo. 33. Oziralni zaimek. 35. Ves, nedeljen. 36. Enota nihanja. 37. Začim s soljo. 39. Nedoločni števniki. 41. Vzklik. 42. Skromen, nezahteven. 44. Predlog. 45. Zborovanje cerkvenih predstavnikov. 46. Tovarna športnih oblačil, svetovno znana.

Navpično: 1. Besedna vrsta, ki se rabi pred imeni (samostalnik...) 2. Prizadeta koža. 3. Osebnostni zaimek. 4. Pomožni glagol (2. oseba). 5. Obdelovati zemljo s plugom. 6. Čistilna naprava. 7. Kemični znak za rubidij. 8. Fizična enota za delo. 9. Z veliko silo teče. 10. Izvržek, nerabna stvar. 13. Nabreka. 16. Nasprotno od „majhen“. 17. Mojster, ki izdeluje zvonove. 20. Navadno iz slame spletena košarica. 21. Član evropskega naroda. 23. Dobro razpoložen, zadovoljen. 24. Nizko ocenjen. 26. Deli posoda, za katere držimo. 28. Lastnost zelo svetlih stvari. 30. Pravoslavna sveta podoba. 31. Črevesna bolezen. 34. Veznik. 36. Naselje. 37. Posoda za vino v kleti. 38. Čebelji pridelek. 40. Trajanje. 42. Predlog. 43. Nikalni pomožni glagol.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario: Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

(1407) BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono y Telefax: (54-1) 643-0241

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 60; ZDA in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 100 USA dol.; obmejne države Argentine 90 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 75 USA dol.

Čeke na ime „ESLOVENIA LIBRE“

Stavljenje in oblikovanje:

MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

ČETRTEK, 8. julija:

Seja ožjega odbora Zedinjene Slovenije ob 20. uri Slovenski hiši.

ČETRTEK, 15. julija:

Sestanek Lige žena-mati v San Martinu ob 18.30.

SOBOTA, 17. julija:

Predavanje SKAS o bioetiki v Slovenski hiši ob 20. uri (v španščini).

NEDELJA, 18. julija:

24. Mladinski dan v San Martinu.

NEDELJA, 25. julija:

V Slovenski vasi obletnica društva Slovenska vas.

SOBOTA, 31. julija:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slov. hiši (namesto 24. julija).

SOBOTA, 7. avgusta:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11				12	13		14		
15			16			17		18	
19			20			21		22	
		23					24		
25	26					27		28	
29				30		31			
	32			33	34		35		
36			37			38		39	40
41			42				43		44
45						46			